

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 02.02.2005.
KOM (2005) 24 galīgā redakcija

PAZIŅOJUMS EIROPADOMES PAVASARA SANĀKSMEI

**Sadarbība izaugsmes un darbavietu attīstībai
Jauns posms Lisabonas stratēģijā**

Komisijas priekšsēdētāja Barozu paziņojums,
vienojoties ar priekšsēdētāja vietnieku Ferheigenu

{SEC(2005) 192}
{SEC(2005) 193}

SATURA RĀDĪTĀJS

Priekšvārds	2
Izaugsme un darbvieta: jauns posms Lisabonas stratēģijā	2
Kopsavilkums un komentāri.....	6
1. Priekšplānā: izaugsme un darbvieta	12
2. Eiropas partnerības veidošana izaugsmes un nodarbinātības sekmēšanai	14
3. Rīcība izaugsmes un darbvieta radīšanai	15
3.1. <i>Lisabonas stratēģijas rīcības programma Eiropas Savienībai un dalībvalstīm</i>	15
3.2. Eiropas pievilcības veicināšana investoru un darbaspēka piesaistīšanai	16
3.2.1 Iekšējā tirgus paplašināšana un padziļināšana	16
3.2.2 Atvērtu un konkurētspējīgu tirgu veicināšana Eiropā un ārpus tās.....	18
3.2.3 Uzlabot Eiropas un dalībvalstu tiesību aktus	18
3.2.4 Eiropas infrastruktūras paplašināšana un uzlabošana	19
3.3. Zināšanas un jauninājumi izaugsmes sekmēšanai.....	20
3.3.1 Sekmēt un uzlabot investīcijas pētniecībā un attīstībā.....	20
3.3.2 Veicināt jauninājumus, IKT pielāgošanu un resursu ilgtspējīgu izmantošanu	22
3.3.3 Stabils rūpnieciskās bāzes veicināšana Eiropā.....	24
3.4. Radīt vairāk un labākas darbvieta.....	25
3.4.1 Piesaistīt vairāk cilvēku nodarbinātībai un modernizēt sociālās aizsardzības sistēmas.....	25
3.4.2 Palielināt darbinieku un uzņēmumu piemērošanās spēju un darba tirgu elastību.....	27
3.4.3 Lielāks ieguldījums cilvēku kapitālā ar labākas izglītības un prasmju nodrošināšanu.....	27
3.5. Ietekme uz izaugsmi un darbvieta.....	29
4. Partnerība sekmēs izaugsmi un darbvieta.....	31

Priekšvārds

Izaugsme un darbvieta: jauns posms Lisabonas stratēģijā

Iedomājieties kāda Eiropa var būt: apsveriet paplašinātās Eiropas Savienības patieso spēku, neizmantoto potenciālu sniegt labklājību un piedāvāt iespējas un taisnīgumu visiem tās iedzīvotājiem. Eiropa var būt kā paraugs pārējai pasaulei ekonomikas, sociālā un vides attīstības ziņā.

Patiesa optimisma gaisotnē jaunā Eiropas Komisija ir apkopojusi politikas ieteikumus termiņa vidusposma pārskatam par Lisabonas Stratēģiju – reformu, ko aizsāka Eiropadome 2000. gada martā, kas ir mūsu mērķtiecīgā darba kārtība.

Eiropas iedzīvotājiem ir patiess iemesls būt pārliecinātiem par mūsu ekonomikas potenciālu. Panākumiem 20. gadsimta otrajā pusē ir būtisks mantojums. Pēc pusgadsimta ilga miera perioda Eiropā ir viena no attīstītākajām ekonomikām pasaulē, un unikāla pastāvīgu un demokrātisku dalībvalstu politiska Savienība. Eiropas Savienībā ir izveidots vienotais tirgus, ko atbalsta iesaistītās dalībvalstis, ieviešot vienoto valūtu, kas konsolidē ekonomikas stabilitāti un sekmē ekonomikas integrācijas potenciālu. Mēs esam nostiprinājuši īpašu sociālās līdzdalības modeli. Mums ir augsti pamatizglītības standarti un vēsturiski labi attīstīta zinātniskā bāze. Eiropa ir mītnes zeme dinamiskiem un novatoriskiem uzņēmumiem ar izcilu konkurētspēju. Uzņēmumi dara visu iespējamo, lai demonstrētu savu spēju atjaunoties. Mēs esam panākuši lielāku progresu ilgtspējīgā attīstībā nekā jebkurš cits pasaules reģions.

Šo attīstību mēs esam panākuši, strādājot kopā – Eiropas iestādes, valdība un valsts, reģionālā un vietējā līmeņa pārvaldes, mūsu sociālie partneri, sabiedrība – ikviens piedalās kopīga mērķa sasniegšanā.

Šis mantojums ir sniedzis būtisku ieguldījumu mūsu kopējas vīzijas sasniegšanā, vīzijas, kas apstiprināta Konstitūcijā, nodrošinot „stabilas Eiropas attīstību, kuras pamatā ir līdzsvarota ekonomiska izaugsme un cenu stabilitāte, sociālā tirgus ekonomika ar augstu konkurētspēju, kuras mērķis ir panākt pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību, kā arī vides augsta līmeņa aizsardzību un tās kvalitātes uzlabošanu.”

Pēdējos 50 gados ir sasniegts ļoti būtisks progress, bet pasaulē, kas strauji mainās, Eiropa nevar apstāties savā attīstībā. Tāpēc pirms pieciem gadiem valstu un valdību vadītāji parakstīja mērķtiecīgu reformu programmu. Valstu vadītāji apņēmās panākt to, lai Eiropas Savienībā būtu dinamiskākā un konkurētspējīgākā uz zinātnes atziņām balstīta ekonomika pasaulē, kuras pamatā būtu ilgtspējīga attīstība ar daudzām un labākām darbvietām, un lielāka sociālā kohēzija, un saudzējoša attieksme pret vidi.

Šodien mēs redzam, ka attīstība tiks panākta tikai daļēji. Lai arī daudzi būtiski nosacījumi Eiropas atdzimšanā ir sasniegti, tomēr pietiekamā līmenī nav veikta īstenošana Eiropas un dalībvalstu līmenī. Runa nav tikai par grūtiem ekonomiskiem apstākļiem kopš Lisabonas

stratēģijas uzsākšanas, bet arī par politisko darba kārtību, kas ir kļuvusi pārslogota, slikti koordinēta, kur dažreiz izvirzītas atšķirīgas prioritātes. Daži ierosinās, ka mums vajadzētu atteikties no pirms 5 gadiem izvirzītā mērķa. Komisija tam nepiekrīt. Šodienas izaicinājumi ir vēl svarīgāki sabiedrības novecošanas un globālās konkurences apstākļos. Ja ar divkārtu spar un mērķtiecību neuzlabosim mūsu apņemšanos novērst šos izaicinājumus, tad mūsu modelis par Eiropas sabiedrību, pensijām, dzīves kvalitāti drīz tiks apšaubīts.

Vajadzību steidzami rīkoties ir apstiprinājusi arī Vima Koka [Wim Kok] vadītā augsta līmeņa grupa pagājušajā novembrī. Šīs grupas ziņojumā minēts nopietns izaicinājums. Saskaņā ar V.Koka vadītās grupas viedokli: *„Šobrīd Lisabonas stratēģija ir kļuvusi vēl svarīgāka, jo atšķirība ekonomiskā pieaugumā salīdzinājumā ar Ziemeļameriku un Āziju ir palielinājusies, kamēr Eiropai ir jārisina zemais iedzīvotāju skaita pieaugums un novecošanas jautājumi. Laika nav daudz, un bezrūpība nav pieļaujama. Lai atgūtu iekavēto, ir jāuzlabo izpilde.”* Saskaņoties ar šādām grūtībām, Eiropai jāuzlabo tās produktivitāte un jānodarbina vairāk cilvēku.

Saskaņā ar pašreizējām tendencēm Eiropas ekonomikas izaugsme nākamajās desmitgadēs samazināsies uz pusi un pieaugs tikai par 1% gadā.

Eiropas attīstības rezultāti nav tik veiksmīgi kā tās konkurentiem citur pasaulē. Konkurentu produktivitāte ir straujāk pieaugusi, un viņi ir vairāk investējuši pētniecībā un attīstībā. Mums vēl ir jāievieš struktūras, kas jāmaina, un labāk jārisina pārmaiņas Eiropas ekonomikā un sabiedrībā. Ir vajadzīga sabiedrības vīzija, kur var integrēt gan vecus, gan jaunus cilvēkus, it īpaši mūsu darbaspēka attīstībai, jo saskaņā ar patreizējo attīstības gaitu ir negatīvas prognozes attiecībā uz ilgtermiņa pieaugumu un sociālo kohēziju.

Komisija ir pievērsusies šim jautājumam, piedāvājot tās priekšlikumus Savienības stratēģiskiem mērķiem: *„atjaunota izaugsme ir ļoti būtiska labklājības veicināšanai, tas var atkal sekmēt pilnīgu nodarbinātību un ir sociāla taisnīguma un vienlīdzīgu iespēju visiem iedzīvotājiem pamatā. Izaugsme arī būtiski ietekmē Eiropas nostāju pasaulē un Eiropas spēju mobilizēt resursus, kas kavē daudzas globālas un dažādas pārmaiņas.”*

Mums vajadzīga dinamiska ekonomika, lai uzlabotu vērienīgos mērķus sociālajā un vides jomā. Tāpēc atjaunotā Lisabonas stratēģija ir vērsta uz izaugsmi un darbvietām. Lai to sasniegtu, mums jānodrošina, ka:

- **Eiropa ir pievilcīga vieta investoru un darbaspēka piesaistīšanai.**
- **zināšanas un jauninājumi ir Eiropas izaugsmes stūrakmens.**
- **mēs veidojam politikas, kas ļauj mūsu uzņēmumiem radīt vairāk un labākas darbavietas.**

Izvirzot izaugsmi un darbavietas par tūlītējiem uzdevumiem, vienlaicīgi ir jāveicina mērķi sociālajā un vides jomā. Lisabonas stratēģija ir būtisks elements ilgtspējīgas attīstības mērķa sasniegšanā, kas ir izklāstīts Līgumā: ilgstoši uzlabot sociālo labklājību un dzīves apstākļus esošajām un nākamajām paaudzēm. Gan Lisabonas stratēģija, gan ilgtspējīgas attīstības stratēģija sekmē šā mērķa sasniegšanu. Tā kā šie mērķi pastiprina viens otru, tie ir vērsti uz

papildu darbībām, dažādu instrumentu izmantošanu un rezultātu sasniegšanu dažādos termiņos.

Komisija pilnībā atbalsta ilgtspējīgu attīstību un Eiropas sociālā modeļa uzlabošanu un turpmāku attīstību. Tas nav iespējams bez turpmākas izaugsmes un jaunām darbavietām. Ilgtspējīgas attīstības stratēģija un sociālā programma tiek pārskatīta un pirms Eiropadomes pavasara sanāksmes nākamajās nedēļās tiks iesniegti priekšlikumi. Turklāt ir jāturpina sadarbība ar starptautiskajiem partneriem, lai vērstos pret globālo makroekonomisko nelīdzsvarotību, jo izaugsmes palielināšana ir izdevīga gan Eiropas Savienībai, gan tās partneriem.

„Lisabonas stratēģijai” vajadzīga tūlītēja rīcība, un tas kalpo par pamatu kopējai rīcībai, kas ir raksturīga Eiropā.

Ja tas netiks izdarīts, izmaksas būs augstas un apjomīgas. Daudzos akadēmiskos pierādījumos ir izklāstītas „Ārpuseiropas izmaksas”. Var oponentēt ar skaitļiem. Bet Lisabonas stratēģijas neīstenošana var izmaksāt dārgi. Vislabākais pierādījums tam ir pieaugošā atšķirība starp Eiropas izaugsmes potenciālu un pārējiem partneriem ekonomikas jomā. Tomēr potenciālie ieguvumi no plašākas un padziļinātas ekonomikas integrācijas Eiropas paplašināšanās rezultātā ir milzīgi.

Šajā termiņa vidusposma pārskatā ir izklāstīts kā Eiropa varētu risināt jautājumus par izaugsmi un darbavietām. Tajā ir ideja par partnerības nodibināšanu izaugsmes un darbavietu attīstībai, kas saņemtu atbalstu Savienības rīcības programmā attiecībā uz Lisabonas stratēģiju un valsts rīcības programmās, kurās pausta arī cieša apņemšanās. Tā balstās uz trīs pamatpīlāriem:

- Pirmkārt, **Eiropas rīcībai jābūt mērķtiecīgākai**. Jākoncentrē visas pūles, lai īstenotu pamatpolitikas, kas vistiešāk ietekmēs stratēģijas īstenošanu. Tas nozīmē pildīt dotos solījumus, turpināt īstenot uzsāktās reformas katrā dalībvalstī un vajadzības gadījumā uzsākt jaunus pasākumus, lai nenovirzītos no izvirzītā mērķa. Tādēļ no Komisijas puses ir vajadzīga rūpīga prioritāšu noteikšana, kas ir saskaņota ar Eiropadomes un Eiropas Parlamenta ciešu atbalstu.
- Otrkārt, mums ir **jāpanāk atbalsts attiecībā uz pārmaiņām**. Izveidot plašu un efektīvu atbalstu Lisabonas stratēģijas mērķu īstenošanai, ir vislabākais veids kā vārdus pārvērst darbos. Visu līmeņu ieinteresētām pusēm Lisabonas stratēģijā jāpiedalās šo reformu īstenošanā. Viņiem jāpiedalās politiskās debatēs valsts līmenī.
- Treškārt, **Lisabonas stratēģija jāvienkāršo un jāpadara racionālāka**. Tas nozīmē Savienības un dalībvalstu rīcību programmās precizēt, kādi ir katra pienākumi, vienkāršot ziņojuma sagatavošanas procedūru un nodrošināt stratēģijas īstenošanu. Jāizstrādā integrēts Lisabonas stratēģijas „pamatnostādņu” kopums, lai dalībvalstis varētu veikt attiecīgus pasākumus, kopā tikai ar vienu ziņojumu par sasniegto attīstību ES līmenī un vienu ziņojumu dalībvalsts līmenī. Tas samazinātu dalībvalstu ar ziņošanu saistīto noslogojumu.

Iepriekšminētais jāpiemēro plašāku reformu īstenošanā. Izvirzītajam mērķim jābūt attiecīgiem resursiem gan ES, gan dalībvalsts līmenī.

Stabili makroekonomiskie nosacījumi būtiski ietekmē patiesus centienus potenciālās izaugsmes un darbavietu skaita palielināšanā. Iesniegtiem grozījumiem par Eiropas Savienības Stabilitātes un izaugsmes paktu – normas ES līmenī, ko attiecina uz valsts budžeta politiku – jāsekmē ekonomikas stabilitāte, nodrošinot arī to, ka dalībvalstis var pilnvērtīgi iesaistīties nosacījumu noteikšanā ilgtermiņa attīstībai.

Eiropas līmeņa diskusijās par Eiropas Savienības nākotnes finanšu shēmu līdz pat 2013. gadam („Finanšu plāns”) jāizdara secinājumi attiecībā uz Lisabonas stratēģiju, sniedzot atbalstu stratēģijas prioritātēm nākamajā ES budžetā. Jānodrošina atbalsts un investīcijas mūsdienu, uz zinātnes atziņām balstītai ekonomikai, jāizmanto esošie resursi tā, lai sekmētu pielāgošanos mainīgiem ekonomiskiem un sociāliem nosacījumiem, un jāizveido programmas, kur noteikti atbilstoši veicināšanas pasākumi dalībvalstīm, lai tās atvēlētu valsts budžeta līdzekļus Lisabonas stratēģijas mērķiem. Komisijas priekšlikumi finanšu plānam atspoguļo šīs prioritātes.

Ja apvienosim mērķtiecību, resursus un veiksmīgas idejas un ja desmitgades beigās tās būs ilgstošu pārmaiņu pamatā, un ja, atbalstot Lisabonas stratēģiju, varam palielināt investīcijas mūsu ekonomikā un ar jaunu degsmi sekmēt ciešāku kohēziju mūsu kontinentā, tad Lisabonas stratēģijas mērķi būs atkal aktuāli.

Tas ir jauns sākums, kas Eiropai ir vajadzīgs.

Kopsavilkums un komentāri

Pirms pieciem gadiem Eiropas Savienībā ieviesa mērķtiecīgu reformu programmu. Pēdējā gada laikā Komisija caurlūkoja paveikto. Tas izraisīja spraigas diskusijas Lisabonas stratēģijas panākumos ieinteresēto personu vidū gan Eiropas, gan dalībvalstu līmenī. Turklāt, Komisija balstījās uz Vima Koka [Wim Kok] vadītās augsta līmeņa grupas ziņojumu, ko iesniedza pagājušajā novembrī. Pastāv vispārējs konsenss, ka Eiropai ir vēl jāveic tāls ceļš, lai realizētu tās potenciālu pārmaiņām, ko piedāvā Lisabonas stratēģija. Lai gan diagnoze un korektīvie pasākumi nav izskatīti, ir skaidrs, ka plānotā attīstība nav panākta.

Šajā Lisabonas stratēģijas vidusposma ziņojumā izklāstīts kopīgs darbs Eiropas nākotnes labā un Lisabonas stratēģijas darba kārtības atjaunošana.

Atjaunotā Lisabonas stratēģija – kas mainīsies?

Komisija ierosina jaunu posmu Lisabonas stratēģijā, koncentrējot uzmanību uz diviem pamatzdevumiem – **īstenot lielāku un ilgstošu izaugsmi, un palielināt darbavietu skaitu un kvalitāti**. Ir būtiski risināt jautājumus par Eiropas izaugsmi un darbavietām, jo tas ļauj apgūt vajadzīgos resursus, lai sasniegtu visaptverošus mērķus ekonomikas, sociālajā un vides jomā; šo mērķu sasniegšana ir mūsu reformu panākumu pamatā. Lai to varētu sasniegt, stabili makroekonomiskie nosacījumi ir vitāli svarīgi jo īpaši veiksmīgas uz stabilitāti vērstas makroekonomiskas politikas un sakārtotas budžeta politikas īstenošanā.

I Sekmēt izpildi

Izpilde ir svarīgākais Lisabonas stratēģijas aspekts gan Eiropas, gan dalībvalstu līmenī. **Reformu programmas īstenošanai jāatjauno partnerība izaugsmes un darbavietu attīstībai.**

Attiecībā uz ES līmeni, **Komisija** veiks tās svarīgāko uzdevumu: ierosinās un sekmēs politikas īstenošanu.

Paralēli **dalībvalstīm** jāīsteno akceptētās, bet vēl neīstenotās Lisabonas stratēģijas reformas. Tas ir jāiestrādā valsts Lisabonas stratēģijas programmā – izklāstot kā tas tiks realizēts (*skat. turpmāk punktu par pārvaldību*).

II Atjaunotā Lisabonas stratēģijas rīcības programma

Šā ziņojuma mērķis nav pārrakstīt Lisabonas stratēģiju, bet gan noteikt jaunus pasākumus Eiropas un dalībvalstu līmenī, lai palīdzētu Lisabonas vīzijas īstenošanas gaitā.

Pievilcīga joma investoru un darbaspēka piesaistīšanai

- Iekšējā tirgus paplašināšana un padziļināšana
- Eiropas un dalībvalstu tiesību aktu uzlabošana
- Atvērtu un konkurētspējīgu tirgu veicināšana Eiropā un ārpus tās
- Eiropas infrastruktūras paplašināšana un uzlabošana

- ✓ Mums jāpaplašina un jāpadziļina iekšējais tirgus. Dalībvalstīm jāuzlabo **spēkā esošo ES tiesību aktu īstenošana**, lai uzņēmumi un patērētāji varētu pilnībā izmantot visas priekšrocības. Vairākās dalībvalstīs galvenie tirgi telekomunikāciju, enerģētikas un transporta nozarē ir liberalizēti tikai teorētiski, bet praksē nav atvērti pat pēc termiņa izbeigšanās, par ko šīs dalībvalstis ir parakstījušās.
- ✓ Būtiskas reformas vēl aizvien vajadzīgas, lai pabeigtu **vienota tirgus izveidi**, un jo īpaši jāpievērš uzmanība finanšu pakalpojumu tirgiem, kā arī pakalpojumiem kopumā, REACH priekšlikumam, kopīgai konsolidētai uzņēmuma peļņas nodokļa bāzei un Kopienas patentam.
- ✓ Reglamentējošā vide ir jāuzlabo. Martā Komisija uzsāks **jaunu iniciatīvu attiecībā uz regulatīvu reformu**, un pieaicinās arī ekspertus no malas, lai viņi sniegtu konsultācijas par ietekmes novērtējumu kvalitāti un metodoloģiju.
- ✓ Konkurences noteikumi ir jāpiemēro savlaicīgi un preventīvi. Šāda rīcība palielinās patērētāju uzticību. **Nozaru pārbaude konkurences šķēršļu novēršanai** tiks uzsākta enerģētikas, telekomunikāciju un finanšu pakalpojumu nozarēs.
- ✓ Arī Eiropas uzņēmumiem jābūt atvērtiem globālajiem tirgiem. Savienība jo īpaši uzsvērs **konkurences un Doha raunda attīstības īstenošanu**, kā arī pārējām divpusējām un reģionālajām saimniecisko attiecību attīstībai.

Zināšanas un jauninājumi izaugsmes sekmēšanai

- Sekmēt un uzlabot investīcijas pētniecībā un attīstībā
- Veicināt jauninājumus, IKT pielāgošanu un resursu ilgtspējīgu izmantošanu
- Stabils rūpnieciskās bāzes veicināšana Eiropā

- ✓ Visu līmeņu dalībvalstu iestādēm jāstrādā, lai atbalstītu jauninājumus, lai **īstenotu vīziju par zināšanu sabiedrību**. Savienības līmenī aizvien būs akcentētas tādas nozares kā informācijas sabiedrība, biotehnoloģija un ekojauninājumi, kas palīdzēs dalībvalstu iestādēm sasniegt izvirzīto mērķi.
- ✓ Jāpalielina investīcijas, piesaistot **gan valsts, gan privātā sektora līdzekļus pētniecības un attīstības jomā**. Eiropas Savienībā Eiropas Parlamentam un

Padomei pēc iespējas ātrāk jāpieņem nākamā **Izpētes pamatprogramma** un **jauna programma attiecībā uz konkurētspēju un jauninājumiem**. Programmas iesniegs aprīlī.

- ✓ Pateicoties **Valsts atbalsta politikas reformai**, ko aizsāka šā gada beigās, dalībvalstīm, reģionāliem un citiem valsts sektora dalībniekiem būs lielāka iespēja saņemt atbalstu pētniecībai un jauninājumiem, jo īpaši ES maziem un vidējiem uzņēmumiem.
- ✓ Zināšanu tālāknodošana ar augstas kvalitātes izglītības sistēmas palīdzību ir vislabākais veids kā nodrošināt Savienības ilgtermiņa konkurētspēju. Jo īpaši Eiropas Savienības līmenī jānodrošina, ka mūsu universitātes var konkurēt ar labākajām universitātēm pasaulē, tādējādi izveidojot augstākās izglītības telpu Eiropā.
- ✓ Komisija ierosinās izveidot „**Eiropas Tehnoloģiju institūtu**”.
- ✓ Komisija arī atbalstīs un veicinās **inovāciju centru** izveidošanu, lai palīdzētu reģionālajiem dalībniekiem apvienot talantīgākos zinātnē un uzņēmējdarbībā un atbilstošus resursus, un lai laboratorijā radītās idejas paustu semināros.
- ✓ Komisijai un dalībvalstīm jāpaātrina **ekojauninājumu veicināšana**, kas savukārt būtiski uzlabo mūsu dzīves kvalitāti, kā arī izaugsmi un darbavietas, piemēram, tādās jomās kā resursu ilgtspējīga izmantošana, klimata pārmaiņas un energoefektivitāte.
- ✓ **Eiropas tehnoloģiju iniciatīvas**, kas balstās uz Galileo satelīta navigācijas sistēmas rezultātiem, sekmēs sadarbību rūpniecības nozares pārstāvjiem. Pirmā iniciatīva tiks ieviesta 2007. gadā, tiklīdz būs sagatavota un akceptēta nākamā Izpētes pamatprogramma.

Radīt vairāk un labākas darbavietas

- Piesaistīt vairāk cilvēku nodarbinātībai un modernizēt sociālās aizsardzības sistēmas
- Palielināt darbinieku un uzņēmumu piemērošanās spēju un darba tirgu elastību
- Lielāks ieguldījums cilvēku kapitālā ar labākas izglītības un prasmju nodrošināšanu

- ✓ **Sociālie partneri ir uzaicināti piedalīties kopējas Lisabonas rīcības programmas izstrādāšanā** pirms 2005. gada Eiropadomes pavasara sanāksmes, lai noskaidrotu viņu ieguldījumu Lisabonas stratēģijas mērķu sasniegšanā.
- ✓ Dalībvalstīm un sociāliem partneriem jāvelta **visas pūles, lai palielinātu nodarbinātības līmeni**, jo īpaši veicinot aktīvas darbavietu radīšanas politikas, lai palīdzētu cilvēkiem darbā un sniegtu pamudinājumu būt ekonomiski aktīviem, izstrādājot aktīvas politikas attiecībā uz sabiedrības novecošanu, lai atturētu cilvēkus no priekšlaicīgas aiziešanas pensijā, modernizējot sociālās

aizsardzības sistēmas, lai turpinātu sniegt vajadzīgo sociālo nodrošinājumu, lai cilvēki labāk pielāgotos pārmaiņām.

- ✓ Eiropas un Lisabonas stratēģijas nākotne ir cieši saistīta ar **jauniešiem**. Eiropas Savienībai un dalībvalstīm jāsekmē, ka uzsāktās reformas jauniešiem sniedz pirmo iespēju viņu dzīvē un nodrošina vajadzīgās prasmes viņu turpmākai dzīvei. Savienībai arī jānosaka prioritātes, ņemot vērā pašreizējo demogrāfisko situāciju.
- ✓ Dalībvalstīm un sociāliem partneriem jāuzlabo **darbaspēka un uzņēmumu adaptācijas spēja, kā arī darba tirgu elastība**, lai palīdzētu Eiropai pielāgoties pārstrukturēšanai un tirgus izmaiņām.
- ✓ Samazinoties nodarbināto skaitam, vajadzīga **pārdomāta pieeja attiecībā uz legālu migrāciju**. Pēc notiekošās sabiedriskas apspriešanās Komisija 2005. gada beigās iesniegs plānu.
- ✓ Eiropā jāveic **lielākas investīcijas izglītībā un apmācībā**. Gan Eiropas, gan dalībvalstu līmenī jāakcentē prasmes un mūžizglītība, tādējādi palīdzot cilvēkiem atrast jaunas darbavietas. Tas jāiekļauj **Mūžizglītības programmā** ES līmenī, ko pieņem šogad, un 2006. gada valsts mūžizglītības stratēģijās, ko iesniegs dalībvalstis.
- ✓ Eiropai vajadzīgs arī **mobilāks darbaspēks**. Pēc iespējas ātrāka **profesionālās kvalifikācijas** pamatprogrammas pieņemšana sekmēs mobilitāti Eiropas Savienības iekšienē. Komisija 2006. gadā iesniegs priekšlikumus, lai vienkāršotu **kvalifikāciju savstarpēju atzīšanu**. Dalībvalstīm jāpaātrina visu ierobežojumu atcelšana darbaspēka kustībai no valstīm, kuras nesen pievienojās Eiropas Savienībai.
- ✓ Reģionālām un vietējās varas iestādēm jāizstrādā projekti, lai sekmētu Lisabonas stratēģijas mērķu īstenošanu. **Struktūrfondu nākamā pakāpe** (iekļaujot fondus lauku attīstībai) ir pārveidota, ņemot vērā to, kā sekmēt izaugsmes un darbavietu attīstību vietējā līmenī.

III Lisabonas stratēģijas pārvaldības uzlabošana

Lisabonas stratēģijas pārvaldības procesā jāveic radikāli uzlabojumi, lai šī stratēģija būtu vēl efektīvāka un saprotamāka. Eiropas Savienības un dalībvalstu pienākumi ir neskaidri. Pārāk daudz birokrātisku ziņošanas procedūru, kas pārklājas, un vāja politiskā atbildība.

Lai precizētu uzdevumus un attiecīgos pienākumus, Komisija iesniegs **Lisabonas rīcības programmu**.

Turklāt Komisija **jauna ekonomikas un nodarbinātības cikla** ietvaros ierosina arī integrētu paņēmieni, lai **pilnveidotu esošās ekonomikas politikas un nodarbinātības vispārējās nostādnes**. Nākotnē paralēli Lisabonas rīcības programmai būs arī integrēts pamatnostādņu kopums, lai veicinātu reformu programmu.

Pamatnostādnēs būs iekļautas makroekonomikas politiku, nodarbinātības un strukturālas reformas.

Savukārt dalībvalstīm pēc valsts līmeņa sabiedriskas apspriešanas jāpieņem valsts rīcības programmas par izaugsmi un darbavietu attīstību, kas balstās uz saistībām un uzdevumiem.

Lai to īstenotu, dalībvalstīm jāieceļ **persona, kas ir atbildīga par Lisabonas stratēģijas īstenošanu valdības līmenī.**

Ziņojuma sagatavošana arī būs vienkāršota. Viens ziņojums par Lisabonas stratēģiju ES līmenī un viens dalībvalstu līmenī. Šis jaunais ziņojumu sagatavošanas process paredz mehānismu, lai Eiropadome un Eiropas Parlaments var risināt galvenos politikas jautājumus, nekavējoties pie dažādu nozaru ziņojumu klāsta, kas kā katru gadu ir iesniegti Parlamentā.

Šāda pieeja palīdzēs Eiropadomei sniegt praktiskus norādījumus katrā pavasara sanāsmē un Komisijai uzlabot tās kontroles pienākumus attiecībā uz Lisabonas mērķu sasniegšanu, rosinot un iesakot papildu pasākumus stratēģijas īstenošanai.

* * *

Pamatojoties uz iepriekšminēto, Komisija Eiropadomei iesaka:

- uzsākt jaunu partnerību izaugsmes un darbavietu attīstībai;
- pieņemt Kopienas rīcības programmu un aicināt dalībvalstis izstrādāt savu rīcības programmu;
- apstiprināt jaunus pasākumus Lisabonas stratēģijas pārvaldībā, kas izklāstīti šajā ziņojumā, lai uzlabotu politikas īstenošanas efektivitāti Kopienā un dalībvalstu līmenī, kā arī lai stimulētu rezultatīvas debates un patiesu politisko atbildību attiecībā uz Lisabonas stratēģijas mērķiem;

1. PRIEKŠPLĀNĀ: IZAUGSME UN DARBVIETAS

*Lisabonas darba
kārtība bija
paredzēta, lai
atklātu
Savienības
potenciālu...*

Vienotais tirgus, euro, nesenā Eiropas Savienības paplašināšanās pierāda, ka **Savienībai ir potenciāls sasniegt tālejošus mērķus**. Vairāk nekā pusgadsimtu Eiropas Savienība ir virzījies pretī mieram un labklājībai. Savienība ir neatlaidīgi sekmējusi pārmaiņas Eiropas ekonomiskajā, sociālajā un politiskajā ainā. Tas ir sasniegts pateicoties kopīgiem mērķiem un darbam, ko veica gan Kopiena, dalībvalstis un valdības, gan pilsoniskā sabiedrība, uzņēmumi un iedzīvotāji. Šis dinamisms bija arī tālejošās reformu programmas pamatā, kas tika aizsākta 2000. gadā Lisabonā Eiropadomes sanāsmē. Lisabonas stratēģijā tika noteikta virzība uz konkurētspējīgu, integrētu, uz zinātnes atziņām balstītu ekonomiku, sniedzot Eiropai padomu, kā stāties pretī šodienas izaicinājumiem.

*bet plānotā
attīstība nav
panākta.*

Šodien ir skaidrs, ka saimnieciskie nosacījumi, neskaidrība starptautiskā arēnā, lēna attīstība dalībvalstīs un pakāpeniska spējas zaudēšana, lai koncentrētos uz vajadzīgiem mērķiem, ir sekmējusi Lisabonas stratēģijas novirzīšanos no izvēlēta kursa. Pie tam šie izaicinājumi ir daudz svarīgāki globālās konkurences un sabiedrības novecošanas aspektā – faktori, kas ir vēl aktuālāki šodien nekā pirms pieciem gadiem. Šāds novērtējums ir arī Vima Koka [Wim Kok] vadītās augsta līmeņa grupas ziņojumā¹. Ziņojumā ir izklāstīts, ka Lisabonas stratēģijas **mērķu sasniegšana Eiropā nav pietiekamā līmenī**. Tāpēc ir jāatjauno pārliecība par Eiropas spēju radīt nosacījumus, lai sasniegtu izvirzītos mērķus. Eiropas attīstību var balstīt uz tās bagātajām tradīcijām, dažādību, īpašo sociālo modeli un izmantot priekšrocības no pēdējās paplašināšanās, kuras rezultātā Eiropa ir lielākais vienotais tirgus un tirdzniecības bloks pasaulē.

*Izaugsmes un
darbavietu
attīstība ir
nākamais
lielākais
Eiropas
projekts.*

Vissvarīgākais secinājums V.Koka ziņojumā ir, ka „Eiropā jāveicina izaugsme un nodarbinātība, kas ir nākamais nozīmīgākais Eiropas projekts.” Komisija ierosina mainīt Lisabonas stratēģijas darba kārtību, pievēršot uzmanību rīcībai, kas sekmē **izaugsmes un darbavietu attīstību saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības mērķi**. Šīs stratēģijas pasākumiem ir atkārtoti jāuzsver Eiropas Savienības potenciāls sasniegt un veicināt vides un sociālos mērķus. Tomēr tagad ir izaicinājums noformulēt stratēģiju par jomām, kurās Eiropā nav panākta prognozētā attīstība (piemēram, lēna izaugsme un nepietiekams darbavietu skaits).

*Tāpēc ir
jāatjauno
partnerība.*

Šī stratēģija ir jāturpina, atjaunojot sadarbību starp dalībvalstīm un Eiropas Savienību, iesaistot sociālos partnerus. Jaunā Lisabonas darba kārtība ir plaša, bet konkrēts politiku prioritāšu kopums ir šīs stratēģijas veiksmes pamatā. Ir jāsekmē šīs politikas, lai nodrošinātu kopīga mērķa sasniegšanu. Izpildei ir svarīga loma, un uzlabojumi izpildes mehānismā ir ļoti vajadzīgi. Tāpēc jāveicina uzlabotas un efektīvākas darba metodes īstenošana stratēģijā, kas saista Savienību un dalībvalstis. Lai to īstenotu, Eiropas

¹ Vima Koka [Wim Kok] vadītās augsta līmeņa grupas ziņojums par Lisabonas stratēģiju, 2004. gada novembrī.: http://europa.eu.int/comm/lisbon_strategy/group/index_en.html

Savienības, valsts, reģionālā un vietējā līmeņa visām ieinteresētajām pusēm, proti, dalībvalstīm, Eiropas iedzīvotājiem, parlamentiem, sociālajiem partneriem, pilsoniskai sabiedrībai un visām Kopienas iestādēm, jāiesaistās Lisabonas stratēģijas pilnveidošanā. Visiem jāpiedalās Eiropas nākotnes veidošanā. Jo rezultātā nākotnē ikviens gūs labumu, uz ko Lisabonas darba kartība ir arī vērsta. Atjaunotā Lisabonas stratēģija atklāj šo potenciālu Eiropas iedzīvotājiem. Tā ir par vienlīdzīgām iespējām un kopīgu attīstības vīziju.

*Stabili
ekonomiskie
nosacījumi ir
panākumu
stūrakmens*

Stabili makroekonomiskie nosacījumi un politikas

Stabili makroekonomiskie nosacījumi būtiski ietekmē patiesus centienus potenciālās izaugsmes un darbavietu skaita palielināšanā. Jo īpaši svarīgas būs veiksmīgas uz stabilitāti vērstas makroekonomikas politikas un sakārtotas budžeta politikas. Valdībām, vienlaicīgi nodrošinot vai uzraugot stabilas valsts finanses, jāpalielina ieguldījums izaugsmes un nodarbinātības attīstībai.

Iesniegtiem grozījumiem par Eiropas Savienības Stabilitātes un izaugsmes paktu – normas ES līmenī, ko attiecinā uz valsts budžeta politiku – jāsekmē ekonomikas stabilitāte, nodrošinot arī to, ka dalībvalstis var pilnvērtīgi iesaistīties nosacījumu noteikšanā ilgtermiņa attīstībai.

Produktivitāte un nodarbinātība

Atbalstot konkurētspēju, Lisabonas stratēģijā nodarbinātības un produktivitātes pieauguma attīstība ir vienlīdz svarīga.

*Vairāk un
labākas
darbavietas*

Darba tirgiem jāfunkcionē labāk, sniedzot pamudinājumus cilvēkiem būt ekonomiski aktīviem un uzņēmumiem pieņemt šos cilvēkus darbā, un radīt vairāk un labākas darbavietas. Tas prasīs būtiskas investīcijas cilvēku kapitālā un lielāku darbaspēka adaptācijas spēju integrētā darba tirgū.

*produktivitātes
pieaugums
sekmē
konkurētspēju*

Produktivitātes pieaugums ES ir krietni samazinājies. Novērst šo tendenci ir lielākais konkurētspējas izaicinājums Eiropas Savienībā. Paralēli mums ir jāpanāk ilgstošs produktivitātes pieaugums visās ekonomikas pamatnozarēs. Produktivitātes palielināšanā pats svarīgākais ir uzlabot darbaspēka prasmes, palielināt investīcijas un pielietot ekonomikā informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT) kopā ar veselīgi konkurējošu vidi un līdzsvarotiem piemērojamiem noteikumiem. Tomēr Lisabonas stratēģijas politikas mērķu saraksts ir pārāk noslogots, tāpēc šie pasākumi, kas var veicināt produktivitātes pieaugumu, kļuvuši nenoizmīgi. No šā brīža šādu politiku strukturālās reformas ir svarīgākais aspekts atjaunotajā Lisabonas stratēģijā.

*jāattīstās
līdztekus.*

Produktivitātes un nodarbinātības pieaugumam jānorit līdztekus. Jāizvairās no neitrāla pieauguma nodarbinātības jomā, jo tas ir pasliktinājis ekonomikas darbības rezultātus ASV pēdējos gados. Bet darba tirgū atkal jāiesaista ilgstoši bezdarbnieki un cilvēki ar samērā sliktām prasmēm. Tas var ietekmēt produktivitātes pieauguma tempu. Pievēršot pastiprinātu uzmanību zināšanām, izglītībai un jauninājumiem atjaunotajā Lisabonas

stratēģijā, mēs sniedzam iespēju cilvēkiem uzveikt produktivitātes izaicinājumus un garantējam, ka Eiropas produktivitāte kopumā ātri palielinās.

Jautājums par starptautisko tirgu atvēršanu

Starptautisko tirgu atvēršana un spēcīga jauno industriālo ekonomiku izaugsme sniegs būtisku ieguldījumu izaugsmes un darbavietu attīstībā. Tā būs realitāte tikai tad, kad spēsim nodrošināt mūsu ekonomikas pamatīgāku un straujāku strukturālo uzlabojumu procesu, lai pārdalītu resursus nozarēm, kur Eiropai ir salīdzinoša priekšrocība. Atjaunotās Lisabonas stratēģijas veiksmīgai īstenošanai ir svarīgi pārorientēties uz konkurētspējīgākām nozarēm un labākas kvalitātes darbavietām.

Jābūt dalītai atbildībai ES un dalībvalstu līmenī.

Mūsu politikas darba kartības virzība uz priekšu ir atkarīga no rīcības gan Savienības, gan dalībvalstu līmenī. Panākumi ir atkarīgi no dalītas atbildības un apņemšanās. Līdz ar to partnerība ir saistoša.

2. EIROPAS PARTNERĪBAS VEIDOŠANA IZAUGSMES UN NODARBINĀTĪBAS SEKMĒŠANAI

Izaugsme un darbavietas – pirmais partnerības Eiropas atjaunošanai piemērs

Komisija nesen ierosināja dibināt partnerību Eiropas atjaunošanai². Partnerība ir daļa no stratēģiskās programmas 2005.-2009. gadam un sekmē dalībvalstu, Eiropas Savienības un sociālo partneru sadarbību kopīgam mērķim. Kā jau minēts iepriekš, izaugsme un darbavietas ir šīs partnerības stūrakmens. Tas norāda tikai patiesu vēlmi sadarboties šā atjaunotā mērķa īstenošanai.

Lai īstenotu Lisabonas stratēģiju, mums vajag...

Komisija aicina Eiropadomes marta sanāksmes laikā ar partnerību izaugsme un darbavietu attīstībai Eiropā atjaunot Lisabonas stratēģiju. Partnerībai būs tikai viens mērķis: veicināt un paātrināt reformu izpildi, lai sekmētu izaugsmi un nodarbinātības attīstību.

Partnerībai jāsniedz pārlicinoša pievienotā vērtība, lai sasniegtu praktiskus rezultātus ātrā laikā:

...panākt atbalstu ...

- **veicināt dažādu dalībniekus sadarbību.** Mobilizācija un kopējas pūles ir partnerības pamataspekti. Izaicinājumi ir līdzīgi un ietekmē mūsu attīstības modeli. Mums kopā jāstājas pretī šiem izaicinājumiem, jo ikviens ieguldījums ir svarīgs kopīgu mērķu sasniegšanā. Izaicinājumi ir tik lieli, un mūsu ekonomikas savstarpēji atkarīgas, ka dalībvalstis vienas pašas nevar tos pārvarēt.

... sekmēt kopēju atbildību ...

- **pārlicināties, ka visi dalībnieki ievieš šos mērķus un reformas.** Lisabonas stratēģijā galveno dalībnieku saistību pildīšana attiecībā uz izpildi, jo īpaši dalībvalsts līmenī, bija nesekmīga Mobilizācija ir iespējama tikai tad, ja visi dalībnieki apzinās, ka ierosinātās politikas attiecas arī uz viņiem, un viņi patiešām iesaistās lēmumu pieņemšanas un īstenošanas procesā. Tāpēc ir jāaicina dalībvalstis

² KOM(2005)12, Stratēģiskie mērķi 2005.-2009. Eiropa 2010: Partnerība Eiropas atjaunošanai – labklājība, solidaritāte, un drošība.

pēc plašas apspriešanās izstrādāt vienotu valsts rīcības programmu un vienotu valsts ziņojumu par Lisabonas stratēģiju (skat. 4. punktu).

... un precizēt prioritātes.

- **pārorientēt** centienus attiecībā uz prioritātēm un mērķiem, kas pamatojas uz praktiskiem pasākumiem saistībā ar izaugsmi un darbavietām. Tas ir Lisabonas stratēģijas veiksmes pamatā. Skaidri nosakot konkrētas prioritātes un rīcību, mēs veicināsim, ka iesaistās un uzņemas atbildību visi dalībnieki.

Lai šī partnerība sniegtu vēlamos rezultātus, dalībvalstu līmenī jāiesaistās visiem dalībniekiem.

3. RĪCĪBA IZAUGSMES UN DARBVIETU RADĪŠANAI

3.1. *Lisabonas stratēģijas rīcības programma Eiropas Savienībai un dalībvalstīm*

Trīs pamatpīlāri

Ierosinātās partnerības par izaugsmes un darbavietu attīstību pamatā ir **Lisabonas rīcības programma**. Programmā ir izklāstītas prioritātes, kuras sekmēs Eiropas Savienības un dalībvalstu produktivitātes un darbavietu skaita un kvalitātes pieaugumu. Tā attiecas uz trīs pamatpīlāriem:

- **Eiropas pievilcības veicināšana investoru un darbaspēka piesaistīšanai;**
- **zināšanas un jauninājumi izaugsmes sekmēšanai;**
- **palielināt darbvietu skaitu un kvalitāti.**

vienkāršo pieeju...

Programma nosaka stingru virzību atjaunotajai Lisabonas stratēģijai. Tajā ir skaidrāk izklāstītas prioritātes. Programma ir atbilde uz kritiku, ka Lisabonas stratēģijā bija pārāk daudz prioritāšu, un tā bija pārāk sarežģīta, lai izprastu Lisabonas stratēģijas būtību.

...izklāstot katra pienākumus; kā un kad izvērtēsim attīstības rezultātus.

Lisabonas rīcības programmā, ņemot vērā iekšējā tirgus programmas rezultātus, noteikti pienākumi, izklāstīti termiņi un izvērtēta attīstība. Jo īpaši, rīcība dalībvalstu un Eiropas Savienības līmenī ir skaidri noteikta. Vissvarīgākie pasākumi ir noteikti šajā nodaļā.

Jāiesaistās visām ES iestādēm.

Attiecībā uz ES līmeni, Komisija veiks tās svarīgāko uzdevumu: ierosinās un sekmēs politikas īstenošanu. Komisija cieši sadarbosies ar Parlamentu un Padomi, kā arī iesaistīs ekspertus no citām ES iestādēm, piemēram, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas, Reģionu komitejas vai Eiropas Investīciju bankas ekspertus saistībā ar finanšu jautājumiem.

Dalībvalstīm jāuzņemas saistības

Dalībvalstu līmenī Komisija sniegs atbalstu, veicinot salīdzinošu novērtēšanu, finansiālu atbalstu, sociālo dialogu vai nosakot paraugpraksi. Lisabonas stratēģijas pirmajā posmā netika gūti vēlamie rezultāti tieši tajos aspektos, no kuriem ir atkarīga šīs stratēģijas sekmīga īstenošana. Ņemot

vērā katras dalībvalsts īpašo situāciju, Komisija nosaka, kur tieši dalībvalstīm jāuzņemas ciešas saistības to rīcības programmās. Tur jāmin konkrēti pasākumi, iekļaujot grafiku un attīstības rādītājus. Komisija turpinās pārraudzīt un izvērtēt sasniegto attīstību, pielietojot jaunu ziņošanas un koordinēšanas metodi, kas aprakstīta nākamajā punktā.

3.2. Eiropas pievilcības veicināšana investoru un darbaspēka piesaistīšanai

Lai palielinātu izaugsmes un darbavietu attīstību, jāveicina Eiropas pievilcība investoru un darbaspēka piesaistīšanai. Eiropas Savienībai un dalībvalstīm jāveic rīcība attiecībā uz svarīgākajiem aspektiem.

Vajadzīga labāka vide maziem un vidējiem uzņēmumiem.

Rīcība **jo īpaši ir svarīga Eiropas maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU)**, kas veido 99% no visiem uzņēmumiem un sastāda divas trešdaļas no nodarbinātības. Pastāv pārāk daudz šķēršļu, lai kļūtu par uzņēmēju vai uzsāktu uzņēmējdarbību, līdz ar to Eiropa samazina tās iespējas. Lai veicinātu iniciatīvas par uzņēmējdarbību, jāsekmē arī atbilstoša attieksme. Jāpārskata riska un ieguvumu bilance saistībā ar uzņēmējdarbību. Neveiksmes sarežģī jaunu sākumu un pat attur daudzus no uzņēmējdarbības. Visbeidzot, Eiropā, neraugoties uz Lisabonas stratēģijas attīstību pēdējos piecos gados, aizvien vēl ir nepietiekams pieejamais riska kapitāls, lai uzsāktu jaunu inovatīvu uzņēmējdarbību, un patreizējie nodokļu noteikumi kavē peļņas uzkrāšanos pamatkapitāla veidošanai.

3.2.1 Iekšējā tirgus paplašināšana un padziļināšana

Mums jāpaplašina un jāpadziļina iekšējais tirgus.

Aizvien vēl ir svarīgs uzdevums **pabeigt vienota tirgus izveidi**, jo īpaši pakalpojumu, regulētu profesiju, enerģētikas, transporta, valsts iepirkuma un finanšu pakalpojumu jomā. Jānodrošina arī augstas kvalitātes vispārējās nozīmes pakalpojumi visiem iedzīvotājiem par pieejamām cenām. Veselīga un atvērta pakalpojumu nozare ir ārkārtīgi būtiska izaugsmes un darbavietu attīstībai Eiropas ekonomikā. Laikposmā no 1997. gada līdz 2002. gadam pakalpojumu nozarē tika radītas gandrīz visas jaunās darbavietas ES. Pašreiz pakalpojumi veido 70% no ES pievienotās vērtības. Pakalpojumu tirgus liberalizācija paātrinās izaugsmi un radīs darbavietas. Ja pakalpojumu nozare būtu liberalizēta, tad darbavietu neto pieaugums būtu 600.000.

Šajās jomās var panākt reālu izaugsmi un darbavietu attīstību, un tās vistiešākā veidā attiecas uz patērētājiem. Daudzās no šīm jomām Lisabonas stratēģijas ietvaros ir pieņemti tiesību akti, bet dalībvalstis pievīl savu uzņēmumu un iedzīvotāju cerības, kavējot šo aktu īstenošanu un piemērošanu.

veicināt investīcijas un jauninājumus....

Novēršot esošos ierobežojumus, tiks pavērta iespēja jauniem tirgus dalībniekiem, un konkurence sekmēs investīciju un jauninājumu attīstību. Iepriekšminētajam ir svarīga nozīme inertas ES iekšējās preču tirdzniecības un cenu konverģences apstākļos.

Iegūt pēc iespējas lielāku labumu no

Sabiedriskie pakalpojumi ir svarīgākie efektīva un dinamiska vienota tirgus izveidē. Komisija 2004. gada maijā publicēja Balto grāmatu, kur izklāstīja

*vispārējās
ekonomiskās
nozīmes
pakalpojumiem*

*... valsts
pārvaldes
iestādēm ir
svarīga nozīme.*

principus, uz kuriem balstās ES politikas vispārējās nozīmes pakalpojumu nozarē, un noteica pamatjautājumus, piemēram, par situāciju iekšējā tirgū, konkurences un valsts atbalsta noteikumus, pakalpojuma sniedzēja izvēli un patērētāju tiesības. Komisija atgriezīsies pie šī jautājuma vēlāk 2005. gadā.

Dalībvalstīm jānodrošina, ka to regulatīvā sistēma ir atbilstoši saskaņota ES apjoma tirgus vajadzībām. Ir ļoti svarīgi panākt un vajadzības gadījumā uzlabot valsts pārvaldes nozīmi tirgus nosacījumu noteikšanā (piemēram, tiešsaistes pakalpojumu (e-pārvalde) izmantošana, koprūpcijas un krāpšana apkarošana). Turklāt ir daudz darāmā nodokļu politikā, lai vienotais tirgus atbilstoši funkcionētu un samazinātu esošos šķēršļus un administratīvo noslogojumu uzņēmējiem.

VIENTĀ TIRGUS TIESĪBU AKTI

Finanšu pakalpojumu rīcības plāns ir viens no Lisabonas stratēģijas pirmā posma patiesas veiksmes apliecinājumiem: tiesību akti tika īstenoti savlaicīgi; Eiropas iestādes veiksmīgi sadarbojās un tika rasti jauni risinājumi, ko iekļaut jaunajā un mērķtiecīgajā shēmā. Tagad ir svarīgi nodrošināt, ka šīs normas tiek konsekventi piemērotas visā Kopienā. Bet arī neizpildītie punkti finanšu pakalpojumu rīcības plānā ir jārisina nākamajos gados. Pasākumus var veikt tikai, kad ir notikusi plaša apspriešanās ar ieinteresētajām pusēm un ietekmes novērtējumā ir skaidra pievienotā vērtība.

Lai panāktu vienošanos par **Pakalpojumu direktīvu** un lai nodrošinātu šā svarīgā priekšlikuma sekmīgu apspriedi, Komisija konstruktīvi sadarbosies ar Eiropas Parlamentu, Padomi un citām ieinteresētajām pusēm pirms Parlaments to pieņems pirmajā lasījumā. Mēs jo īpaši pievērsīsim uzmanību tādām jomām, kā izcelsmes valsts noteikumu piemērošana un potenciālā ietekme dažās nozarēs.

Attiecībā uz **REACH direktīvu** Komisija akcentē vajadzību pieņemt lēmumu, kas atbilst Lisabonas stratēģijas mērķiem saistībā ar Eiropas nozaru konkurētspēju un jauninājumu veicināšanu, un kas sniegtu labumu Eiropas iedzīvotājiem veselības un vides jomās. Komisija ir izteikusi vēlmi pilnībā sadarboties gan ar Parlamentu gan Padomi, lai rastu pragmatiskus risinājumus par pamatjautājumiem, kas ir aktuāli pēc REACH pārbaudes, un lai uzlabotu šīs direktīvas efektivitāti.

Lai pārvarētu 25 dažādu likumdošanas sistēmu radītos šķēršļus, kurās noteikts kā uzņēmumiem piemēro nodokļus, ja tie darbojas vairākās dalībvalstīs, Komisija apņemas panākt vienošanos par **kopīgu konsolidētu uzņēmuma peļņas nodokļa bāzi** un tās īstenošanu. Tas ļaus būtiski samazināt izdevumus, lai uzsāktu uzņēmējdarbību dažādās valstīs, bet vienlaicīgi ļaujot dalībvalstīm noteikt uzņēmuma peļņas nodokļa likmi.

Kopienas patents ir kļuvis par simbolu Savienības apņemšanās sekmēt uz zinātnes atziņām balstītu ekonomiku. Tas aizvien ir svarīgs priekšlikums, un strauja virzīšanās uz praktisku risinājumu, kas sekmē jauninājumus.

3.2.2 Atvērtu un konkurētspējīgu tirgu veicināšana Eiropā un ārpus tās

Konkurencei ir būtiska nozīme.

Konkurence ir partnerības par izaugsmes un darbavietu attīstību pamatā. **ES konkurences politikai ir liela nozīme Eiropas konkurences tirgu veidošanā**, kuri ir panākuši produktivitātes pieaugumu. Šī politika turpināsies arī paplašinātajā Eiropā, jo īpaši ar savlaicīgu izpildi un valsts palīdzības reformu attiecībā uz jauninājumiem, pētniecību un attīstību un riska kapitālu. Tādēļ Komisija turpinās konkurences politikas, kas palīdzēs noteikt konkurences šķēršļus normatīvo aktu un citās jomās. **Pārbaudes pamatnozarēs**, kā finanšu pakalpojumi un enerģētika, tiks veiktas, lai noteiktu iemeslus, kāpēc šajās nozarēs tirgus nefunkcionē pilnībā.

Dalībvalstīm jāsamazina un jāpārorientē valsts atbalsts.

Dalībvalstīm jāsamazina un jāpārorientē valsts atbalsts, lai noteiktu tirgus nepilnības nozarēs ar augstu pieauguma potenciālu, kā arī lai veicinātu jauninājumus. Šīm iniciatīvām ir skaidri jāprecizē mazo un vidējo uzņēmumu vajadzības un grūtības. Komisija uzsāks vērienīgu un pamatīgu valsts atbalsta noteikumu reformas pārbaudi šā gada laikā (skat. 3.3.1. sadaļu.).

Arī Eiropas uzņēmumiem jābūt atvērtiem globālajiem tirgiem.

Eiropas uzņēmumi ar vien vairāk saskaras ar grūtībām starptautiskā līmenī, un ES tirdzniecības politikā jānodrošina, ka uzņēmumiem ir pieeja trešo valstu tirgiem, un tie var konkurēt, pamatojoties uz godīgumu ar skaidriem noteikumiem. Kopumā ir skaidrs, ka atvērts tirgus Eiropā un pasaulē būtiski ietekmē pieauguma tempa palielināšanu.

IZAUGSME UN DARBAVIETAS: GLOBĀLA DIMENSIJA

Doha raunda vērienīgā līguma noslēgšana ir joprojām ļoti svarīgs mērķis. Tas ir jāpanāk, noslēdzot divpusējos un reģionālos brīvās tirdzniecības nolīgumus, tai skaitā ar Mercosur un Persijas līča sadarbības padomi.

Lai sekmētu normatīvo un administratīvo aktu konvergenci starptautiskā līmenī, jābūt jaunam stimulam, jo īpaši transatlantisko tirdzniecības attiecību jomā. Nodrošinot to, ka standarti ir vienādi starptautiskā līmenī – vai nu ar mūsu lielākajiem tirdzniecības partneriem, kā piemēram, ASV, vai strauji augošiem Āzijas tirgiem, piemēram, Ķīnu, Indiju, vai ar citām ES kaimiņvalstīm – paver iespēju būtiski samazināt izmaksas un palielināt produktivitātes pieaugumu. Komisija aktīvi turpinās šo politiku.

3.2.3 Uzlabot Eiropas un dalībvalstu tiesību aktus

Atbilstoši reglamentējoši noteikumi palīdz uzņēmējiem un vairo patērētāju uzticību.

Samazinot nevajadzīgas izmaksas un novēršot šķēršļus adaptācijas spējai un jauninājumiem, lielākai konkurencei un nodarbinātībai labvēlīga likumdošana sekmēs tādu nosacījumu ieviešanu, kas veicinās pieaugumu un uzlabos produktivitāti. Tas paredz tādus pasākumus, kā vienkāršošana, labi pārdomāta likumdošana un centieni samazināt administratīvo izmaksu slogu. Atbilstoši reglamentējoši noteikumi arī sekmēs patērētāju pārliecību un viņu ieguldījumu attīstībā. Regulatīvās sistēmas slogs arī neproporcionāli ietekmē

MVU, kam parasti ir pieejami ierobežoti resursi, lai atrisinātu administratīvos jautājumus.

*Jānovērš
nevajadzīgi slogi*

Ar jaunu pieeju likumdošanai jāsekmē novērst slogus un lieku birokrātiju, lai sasniegtu politiskos mērķus. Labāks regulējums ir pamatakmens lēmumu pieņemšanas procesā Savienībā visos līmeņos.

LABĀKS REGULĒJUMS

Uzlabojojot likumdošanas kvalitāti, labākam regulējumam ir pozitīva ietekme uz pamatnosacījumiem attiecībā uz izaugsmi, nodarbinātību un produktivitāti, tādējādi radot atbilstošus stimulus uzņēmumiem, samazinot nevajadzīgas izmaksas un novēršot šķēršļus adaptācijas iespējai un jauninājumiem.

Dalībvalstīm arī jāsekmē iniciatīvas labākam regulējumam, proti attiecībā uz nozarēm, kurās Eiropas produktivitātes pieaugums ir neliels, piemēram, pakalpojumu nozarē.

Komisija mērķtiecīgi virzīsies uz šo mērķi un pirms Eiropadomes pavasara sanāksmes uzsāks vērienīgu jaunu iniciatīvu:

- labāk novērtēt jauno tiesību aktu/politiku priekšlikumu ietekmi uz konkurētspēju, arī ar ietekmes novērtējuma programmu;
- piesaistīt ekspertus no malas, lai sniegtu konsultācijas par ietekmes novērtējumu kvalitāti un metodoloģiju;
- liels regulējuma slogs, sarežģīta piekļuve tirgum un nesamērīgs konkurences spiediens var aizkavēt jauninājumus nozarēs, kur ir augsts pieauguma potenciāls. Šī iemesla dēļ Komisija uzsāks vairākus nozaru pārskatus, lai noteiktu šķēršļus, kas kavē izaugsmi un jauninājumus pamatnozarēs. Īpaša uzmanība tiks veltīta mazo un vidējo uzņēmumu slogam.

3.2.4 Eiropas infrastruktūras paplašināšana un uzlabošana

*Moderna
infrastruktūra
sekmē
tirdzniecību un
mobilitāti.*

Lai sekmētu tirdzniecību un mobilitāti, vienotā tirgū jābūt **modernai infrastruktūrai**. Attīstība šajā aspektā ir ļoti lēna un tagad tas ir jārisina. **Moderna infrastruktūra ir svarīgs konkurētspējas faktors daudzu uzņēmumu lēmumos**, iespaidojot arī to atrašanās vietas ekonomisko un sociālo pievilcību. Tas garantē personu, preču un pakalpojumu mobilitāti Eiropas Savienībā. Arī investīcijas infrastruktūrā, jo īpaši jaunajās dalībvalstīs, sekmēs pieaugumu un veicinās konvergenci ekonomikas, sociālajā un vides jomā. Ņemot vērā infrastruktūras ilgstošos uzlabojumus, lēmumiem jāsniedz būtisku ieguldījumu ilgtspējībā. Tāpat arī godīga un efektīva infrastruktūras sistēmu cenu noteikšana sekmēs šā mērķa sasniegšanu.

*Enerģētikas un
citu savstarpēji*

Mums ir jānodrošina, ka konkurences ieviešana tādās nozarēs kā enerģētika un citās savstarpēji saistītās rūpniecības, par ko jau ir panākta vienošanās,

*saistītu nozaru
atvēršana ir
jāīsteno.*

tiek pilnībā īstenota. Šie pasākumi ir būtisks instruments, lai nodrošinātu fiziskās infrastruktūras vislabāko izmantošanu, lai gan rūpniecība, gan patērētāji, lai arī kur viņi atrastos, gūtu labumu no zemākām cenām, lielākas izvēles un garantijas augstas kvalitātes vispārējās nozīmes pakalpojumiem.

EIROPAS INFRASTRUKTŪRAS

Moderna transporta un enerģētikas infrastruktūra visā Eiropas Savienības teritorijā ir pamatprasība, lai gūtu labumu no atjaunotās Lisabona stratēģijas. Dalībvalstīm jāīsteno uzņemtas saistības un jāuzsāk darbu pie **45 pārrobežu projektiem „quick start”** transporta un enerģētikas jomā. Pamatojoties uz projektu, Eiropas projekta koordinācijai jābūt saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts skaidru apņemšanos, lai varētu uzsākt plānošanas un finansēšanas procesu. Dalībvalstis savas rīcības programmas ietvaros ziņo par sasniegto.

3.3. Zināšanas un jauninājumi izaugsmes sekmēšanai

*Zināšanas sekmē
produktivitātes
pieaugumu.*

Attīstītās tirgus ekonomikās, kā piemēram, ES zināšanas, proti pētniecība un attīstība, jauninājumi un izglītība, ir galvenais avots, kas sekmē produktivitātes pieaugumu. Zināšanas ir būtisks faktors, ar kura palīdzību Eiropa var nodrošināt konkurētspēju pasaulē, kur pārējie konkurē ar lētu darbaspēku vai primāriem resursiem.

3.3.1 Sekmēt un uzlabot investīcijas pētniecībā un attīstībā

*ES jāpalielina
investīcijas
pētniecībā un
attīstībā*

Pētniecībā un attīstībā ES tomēr investē par trešdaļu mazāk nekā ASV. Atšķirību 80% apjomā nosaka investīciju trūkums pētniecībā un attīstībā no privātā sektora, proti IKT jomā. Pašreiz ES atvēl tikai 2% no IKP, tas ir apjoms, kas gandrīz nav mainījies kopš Lisabonas stratēģijas uzsākšanas. Mums straujāk ir jāsasniedz ES mērķis **paredzēt 3% no IKP pētniecībai un attīstībai**. Būs jāpalielina un rūpīgāk jāizlieto valsts izdevumi, jāparedz labvēlīgāki pamatnosacījumi un rosinoši stimuli uzņēmumiem iesaistīties jauninājumā, pētniecības un attīstības veicināšanā, kā arī jāpalielina kvalificētu un motivētu pētnieku skaits

MĒRĶIS – 3% PĒTNIECĪBAI UN ATTĪSTĪBAI

Lisabonas stratēģijas mērķis – līdz 2010. gadam 3% no IKP atvēlēt ES pētniecībai un attīstībai – galvenokārt ir atkarīgs no dalībvalstu rīcības. Valsts līmeņa Lisabonas programmās dalībvalstīm jāpaskaidro pasākumi, kā izvirzīto mērķi sasniegt. Ir ļoti būtiski mobilizēt vairāk investīciju no privātsektora, un dalībvalstīm jāizmanto visas iespējas, ko piedāvā jaunā valsts atbalsta shēma.

Eiropas koordinētas pieejas pamatakmens ir **nodokļu vides uzlabošana pētniecībai un attīstībai**. Tas ir ļoti būtisks faktors, kas veicina investīciju pieaugumu pētniecības un attīstības jomā no privātuzņēmumiem citās valstīs. Tas ir svarīgi mazo un vidējo augsto tehnoloģiju uzņēmumu pieaugumam visā Eiropas Savienībā.

ES līmenī **7. izpētes pamatprogramma** ir paredzēta, lai ievērojami palielinātu nozaru konkurētspēju tehnoloģiju pamatjomās, apvienojot un stiprinot centienus visā ES, un sekmējot investīcijas no privātā sektora. Jaunā izpētes pamatprogramma arī ir vērsta uz pētniecības bāzes izcilību ar nākotnes Eiropas Pētniecības padomi, kuras sastāvā būs neatkarīgi pasaules mēroga zinātnieki, kuri atlasīs pētniecības projektus un programmas, pamatojoties uz savu zinātnisko kvalifikāciju.

VALSTS ATBALSTA SHĒMAS PĀRSKATĪŠANA PĒTNIECĪBAI, ATTĪSTĪBAI UN JAUNINĀJUMIEM

Vispārējas valsts atbalsta noteikumu reformas kontekstā esošo **valsts atbalsta shēmu pētniecībai un attīstībai pārskatīs**, lai sekmētu pieeju finanšu un riska kapitālam, kā arī valsts finansējuma pētniecībai, attīstībai un jauninājumiem. Komisija iesniegs paziņojumu par valsts atbalsta politiku nākotnē pirms 2005. gada vasaras. Jāveicina, lai finansiālu atbalstu pētniecībai un jauninājumiem varētu saņemt vieglāk, jo īpaši jauni un novatoriski uzņēmumi. Šodien ierobežota piekļuve finansējumam ir viens no lielākajiem šķēršļiem jauninājumu nozarē. Valsts atbalstam ir jābūt pieejamam gadījumā, ja tam ir svarīga sabiedriska nozīme, bet arī nodrošinot, ka nav konkurences traucējumu.

3.3.2 Veicināt jauninājumus, IKT pielāgošanu un resursu ilgtspējīgu izmantošanu

Universitātēm ir izšķiroša nozīme zināšanu veicināšanā un tālāknodešanā.

Ir jāpastiprina universitāšu ieguldījums zināšanu veicināšanā un talāknodošanā Savienības līmenī. Komisija ieteiks idejas, kā palielināt to potenciālu un pētniecības, zinātnes kvalitāti, lai universitātes kļūtu pievilcīgākas un veiksmīgāk sadarbotos ar nozaru pārstāvjiem. Komisija arī sagatavos pamatnostādnes, lai uzlabotu universitāšu sadarbību pētniecībā un tehnoloģiju apmaiņu ar nozaru pārstāvjiem. Tas izvirza jautājumu, kā panākt Eiropas universitāšu starptautisku konkurenci. Esošie paņēmieni attiecībā uz finansēm, pārvaldi un kvalitāti neatbilst izaicinājumiem, kas ir aktuāli akadēmiķiem, studentiem un zināšanām kopumā globālā tirgus apstākļos.

ES investīcijām ir būtiska nozīme.

Lai sasniegtu labāku sinerģiju starp pētniecības, kohēzijas fondiem un struktūrfondiem, mums ir vairāk jāinvestē pētniecības un jauninājumu struktūrās, kas sekmē vairāku reģionu piedalīšanos ES līmeņa zinātniskās izpētes pasākumos.

INOVĀCIJU CENTRI

Reģionālā un vietējā līmenī jācenšas izveidot inovāciju centrus, **apvienojot mazos un vidējos augstu tehnoloģiju uzņēmumus, universitātes un vajadzīgo uzņēmējdarbības un finanšu atbalstu.** Dalībvalstīm ir jāizmanto iespējas, ko piedāvā ES reģionālie un sociālie fondi, lai atbalstītu reģionālo jauninājumu stratēģijas. Tam ir izšķiroša nozīme, lai izmatotu „panākumu centrus” (centres of excellence), ko nodrošina izpētes programma, lai laboratorijā radītās idejas paustu semināros. Tādējādi tiks nostiprināta saikne starp reģionāliem fondiem, izpētes pamatprogrammu un jauno konkurētspējas un jauninājumu programmu.

Valsts Lisabonas rīcības programmām jānodrošina plāns, lai dibinātu jaunus un attīstītu esošos centrus.

Kāre pēc zināšanām vienmēr ir bijusi eiropiešu sirdslieta. Tā ir palīdzējusi noteikt mūsu identitāti un vērtības, kā arī tā ir galvenais virzītājspēks mūsu nākotnes konkurētspējai. Lai pastiprinātu apņemšanos, ka zināšanas ir pieauguma pamatā, Komisija ierosina izveidot „**Eiropas Tehnoloģiju institūtu**”, kas būtu kā magnēts, kas piesaistītu labākos zinātniekus, idejas un uzņēmumus no visas pasaules. Komisija kopā ar dalībvalstīm, valsts un privātā sektora ieinteresētajām personām apspriedīs kā labāk šo ideju īstenot.

Investīcijas jaunās tehnoloģijās

Jauninājumus ietekmē konkurences un nodokļu politika, kā arī temps ar kādu jaunās tehnoloģijas tiek ieviestas, jo īpaši tehnoloģijas, kas ātri mainās.

izšķiroša loma produktivitātes attīstībā, vienlaicīgi...

Kopumā mūsu jauninājumu attīstība ir lielā mērā atkarīga no **investīciju palielināšanas un jaunu tehnoloģiju izmantošanas, jo īpaši IKT**, gan valsts, gan privātajā sektorā. Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas ir uz zinātnes atziņām balstītas ekonomikas mugurkauls. Tās sastāda gandrīz

pusi no produktivitātes pieauguma attīstītās ekonomikās. Tomēr investīcijas IKT jomā Eiropā ir mazākas un vēlāk veiktas nekā ASV, it īpaši tādās pakalpojumu nozarēs, kā transports, mazumtirdzniecība vai finanšu pakalpojumi.

i2010:Eiropas informācijas sabiedrība var stimulēt IKT lietošanu

Lai gan sastādot investīciju programmas, pamatā atbildība gulstas uz valsts un privātsektora pārvaldēm, Eiropa tomēr palīdz. Jaunā iniciatīva – **i2010:Eiropas informācijas sabiedrība** sekmēs IKT lietošanu, lai turpinātu e-Eiropas programmu, ko aizsāka saskaņā ar Lisabonas stratēģiju. Šī iniciatīva veicinās skaidru, stabilu un konkurētspējīgu vidi elektronisko komunikāciju un digitālajiem pakalpojumiem, palielinās pētniecības un jauninājumus IKT un informācijas sabiedrības jomā, kas veltīta sociālai iekļautībai un dzīves kvalitātei.

Jārisina arī resursu un vides jautājumi...

Ilgstoši panākumi Savienībā ir atkarīgi no vairāku ar **resursiem un vidi saistītu jautājumu risināšanas**, jo pretējā gadījumā nākotnē tas kavēs izaugsmi. Tas ir ilgtspējīgas attīstības pamatā. Pretēji Eiropai daudzās pasaules valstīs ir augsts ekonomiskā pieauguma temps apvienojumā ar strauju iedzīvotāju skaita palielināšanos. Eiropai jāstājas pretī šiem izaicinājumiem un jāveicina pārmaiņas, lai sekmētu ilgtspējīgu ražošanas un patēriņa paraugu.

Ekojauninājumiem pieder nākotne.

Turklāt, palielinot ieguldītos resursus, jauninājumi, kas veicina produktivitātes pieaugumu, var arī sniegt būtisku ieguldījumu ekonomikas pieaugumā, kas ir arī ilgtspējīgs pieaugums vides jomā. Šī iemesla dēļ ekojauninājumi ir jāveicina, jo īpaši transporta un enerģētikas nozarē.

EKOJAUNINĀJUMI

Komisija turpinās vides tehnoloģiju veicināšanu. Ir jāveic arī attiecīgi pasākumi, lai sekmētu pieeju un tehnoloģiju attīstību, kas ļautu ES veikt vajadzīgās strukturālās izmaiņas ilgtermiņa ilgtspējībai, piemēram, ilgtspējīgas resursu izmantošanas, klimata pārmaiņu un energoefektivitātes jomās. Tas ir svarīgi gan izmatošanai ES iekšienē, gan prasību apmierināšanai pasaules tirgu paplašināšanās kontekstā. Vides tehnoloģijas un energoefektivitāte ietver svarīgu iespēju vides, ekonomikas un nodarbinātības sinerģijām.

Šīs tehnoloģijas sekmēs pastiprināti pūliņi pētniecības un tehnoloģiju tālāknodošanā, iekļaujot privātsektora finansējumu caur Eiropas Investīciju banku, sekmējot attīstību un zemu izmešu tehnoloģiju apguvi.

3.3.3 Stablas rūpnieciskās bāzes veicināšana Eiropā

Spēcīga rūpnieciskā bāze ļauj izprast zinātnes un tehnoloģiju attīstību.

Uzņemoties galveno lomu pētniecības, attīstības un jauninājumu jomā starptautiskā mērā, tiek radītas „iniciatora” priekšrocības, kas var būt ilgstošas, vēl jo vairāk lieli tehnoloģiskie sasniegumi, kā piemēram, mūsu pieredze ar GSM, ļauj Eiropai noteikt starptautiskos standartus. Lai veicinātu un noturētu pārākumu ekonomikā un tehnoloģiju jomā, Eiropai jābūt **spēcīgai rūpnieciskai kapacitātei, jo īpaši pilnībā izmantojot tās tehnoloģisko potenciālu**. Vajadzīga integrēta un prognozēta pieeja, kas balstās uz rūpniecības nozarēm, kuru attīstību nosaka tirgus. Sinerģijas no kopīgiem pētniecības, regulatīviem un finanšu jautājumiem Eiropas līmenī, kur apjoma un mēroga dēļ dažas dalībvalstis nevar atrisināt tirgus nepilnības vienas pašas, nav pietiekami izmantotas.

Galileo un aeronautika ir kā piemērs valsts un privātā sektora partnerības veiksmi.

Galileo projekts un aeronautika ir spēcīgi piemēri Eiropas panākumu centra veiksmīgai darbībai – abos gadījumos tika veikts būtisks ieguldījums Eiropas ekonomikā. Šādas pieejas, mobilizējot valsts un privātā sektora partnerību, var sekmēt tos gadījumus, kad sabiedrības labums ir lielāks nekā privātajā sektorā, piemēram, enerģija, ko iegūst no ūdeņraža. Lisabonas stratēģijas atjaunošana var radīt atbilstošus nosacījumus, lai izmantotu šo potenciālu un sekmētu vajadzīgās strukturālās izmaiņas, vienlaicīgi strādājot, lai panāktu brīvu tirgu.

EIROPAS TEHNOLOĢIJU INICIATĪVAS

Rūpniecības konkurētspēju var atbalstīt, izveidojot apjomīgas Eiropas tehnoloģiju iniciatīvas, mobilizējot finansējumu no Savienības, dalībvalstīm un nozarēm. Nākamā izpētes pamatprogramma var sekmēt šo procesu, nosakot atbilstošu prioritāti. Mērķis ir **atrisināt grūtības tirgū un sekmēt konkrētu produktu vai pakalpojumu attīstību**, pamatojoties uz šīm tehnoloģijām, kas ir ne tikai ļoti nozīmīgas Eiropas ilgtspējīgas attīstības modelim, bet arī sniedz ieguldījumu konkurētspējīgā rūpniecībā. To mērogs attaisno papildu finansējumu no ES, kas savukārt mobilizēs papildu finansējumu no dalībvalstīm un privātsektora. Finansējuma vadība būs **valsts un privātsektora partnerības līmenī**.

Būtiski piemēri attiecas uz videi draudzīgām tehnoloģijām, piemēram, ūdeņraža tehnoloģijas un saules enerģija. Galileo šiem projektiem ir labs atskaites punkts, jo tas pavērs svarīgu tirgu un radīs jaunas darbavietas. Palielinot ES spēju pārveidot tehnoloģijas konkrētos produktos, tirgus un darbavietas ir Lisabonas stratēģijas pamatā.

Komisija noteiks kritērijus, tēmas un projektus sadarbībā ar galvenajām ieinteresētajām pusēm (dalībvalstis, zinātnieku aprindas, ražotāji un sabiedrība) un par to jūnijā ziņos Eiropadomei. Šis process, attiecīgā sagatavošanās un finansējuma posms ietilpst pamatprogrammas sagatavošanas un pieņemšanas gaitā.

3.4. Radīt vairāk un labākas darbavietas

*Eiropai
vajadzīgas
vairāk un
labākas
darbavietas...*

Labklājības nodrošināšanai un sociālās atstumtības riska samazināšanai nepieciešams darīt vairāk, lai nodrošinātu cilvēkiem darbavietas un to, ka viņi turpina strādāt vai izglītoties visa sava mūža garumā.

*...bet
demogrāfiskais
stāvoklis pakļauj
nodarbinātības
situāciju vēl
lielākam
spiedienam.*

Strauju ekonomisko izmaiņu un sabiedrības intensīvas novecošanās apstākļos vairāk un labāku darbavietu radīšana nav tikai politisks mērķis: tā ir ekonomiska un sociāla nepieciešamība. Nākamajos 50 gados Eiropai nāksies saskarties ar vēl nebijušu demogrāfisku pārmaiņu. Kopējais strādājošo skaits absolūtos skaitļos samazināsies, ņemot vērā pašreizējās demogrāfiskās tendences. Papildus ievērojamajām sociālajām pārmaiņām, ko tas nesīs, tiks uzlikts arī milzīgs slogs pensiju un sociālās nodrošināšanas shēmām un, ja nekas netiks darīts, iespējamā izaugsme samazināsies līdzniecīgajam 1% gadā. Turklāt dramatiski var samazināties dažu dalībvalstu iedzīvotāju skaits. Komisija pieņems Zaļo grāmatu, uzsākot diskusijas par šo demogrāfijas problēmu, lai noteiktu, kas jādara tās novēršanai.

Visbeidzot, Komisija ierosinās **2005. gadā pārskatīt Eiropas Nodarbinātības stratēģiju** kā jaunās Lisabonas stratēģijas neatņemamu sastāvdaļu, pamatojoties uz Lisabonas Rīcības plānu.

3.4.1 Piesaistīt vairāk cilvēku nodarbinātībai un modernizēt sociālās aizsardzības sistēmas

*Nodarbinātībā
jāiesaista vairāk
cilvēku...*

Kamēr jautājums par zemo dzimstības līmeni Eiropā pienācīgi jārisina ar ilgtermiņa politiku, **nodarbinātības līmeņa paaugstināšana ir spēcīgākais līdzeklis, kā panākt izaugsmi un veicināt sociāli iekļaujošu ekonomiku.** Uzdevums ir piesaistīt darba tirgum un paturēt tajā vairāk cilvēku, izmantojot aktīva darba tirgus politikas un atbilstīgus stimulus. Lai cilvēki pārietu no bezdarba atpakaļ darbā un lai tiem varētu piedāvāt attiecīgus stimulus ilgākai palikšanai starp strādājošiem, nepieciešama sociālās aizsardzības sistēmu modernizācija. Pilnībā jāizmanto ievērojamais sieviešu potenciāls darba tirgū. Sociālajiem partneriem jāapņemas vēl vairāk samazināt darba samaksas atšķirības starp dzimumiem.

*...un jāizstrādā
adekvātas
stratēģijas gan
jauniem, gan
vecākiem
darbiniekiem.*

Jāveic arī pasākumi attiecībā uz **jauniešiem**, jo šajā jomā Eiropa joprojām saskaras ar augstu strukturālo bezdarbu un liels skaits jauniešu pamet skolas pirms to pabeigšanas, kā arī attiecībā uz vecākiem darbiniekiem, kas joprojām lielā daudzumā atstāj darba tirgu, sasniedzot 55 gadu vecumu. Turklāt daudziem ir grūti apvienot darbu ar ģimenes dzīvi. Ievērojamu ieguldījumu varētu dot, jo īpaši, labāks un pieejamākas bērnu aprūpes iespējas. Ievērojama loma ir arī pārejai, lai izvairītos no konkrētu prasmju trūkuma un pieprasījuma un piedāvājuma nepareizas attiecības ievērojamās darba tirgus daļās.

EIROPAS JAUNATNES INICIATĪVA

Savā 2004. gada 29. oktobra vēstulē Francijas, Vācijas, Spānijas un Zviedrijas vadītāji izvirzīja priekšlikumu par Eiropas Pakta jaunatnei, kas pievērš uzmanību jaunatnes bezdarba samazināšanai un sekmē jauniešu iekļūšanu darba tirgū. Iniciatīvas centrālais elements ir risinājumu meklēšana attiecībā uz to, kā vēl labāk apvienot darbu un ģimenes dzīvi.

Šajā paziņojumā izklāstītās politikas jomas aptver virkni pasākumu, kas ir būtiski, lai pilnībā izmantotu jauniešu potenciālu. Tie būs nozīmīgas sastāvdaļas pārskatītajā Eiropas Nodarbinātības stratēģijā un saņems ES finansējumu, īpaši no Eiropas Sociālā fonda. Kopā šie pasākumi ir īsta Eiropas Jaunatnes iniciatīva:

- politikas jomā “Iesaistīt vairāk cilvēku nodarbinātībā un modernizēt sociālās aizsardzības sistēmas” ierosināti pasākumi, lai samazinātu **jauniešu bezdarbu**, piemēram, labākas arodmācību programmas un stažēšanās attīstība, kā arī pasākumi, lai nodrošinātu to, ka jauniešiem bezdarbniekiem tiek pievērsta īpaša uzmanība aktīvā darba tirgus politikas pasākumos. Šeit iekļauti arī pasākumi ar mērķi uzlabot bērnu, vecāku cilvēku un invalīdu aprūpes iespējas, un arī bērna kopšanas atvaļinājuma pagarināšana tēviem palīdzēs labāk saskaņot darbu un ģimenes dzīvi.
- Politikas jomā “Palielināt ieguldījumu cilvēkresursos ar labāku izglītību un prasmju nodrošināšanu” vairāki pasākumi īpaši paredzēti jaunākajai paaudzei, un to mērķis ir **nodrošināt, ka šī grupa ir cilvēku kapitāls un ka tai ir nepieciešamās prasmes** dinamiskā uz zināšanām balstītā ekonomikā. Šādu pasākumu piemēri ir ieguldījuma izglītībā efektivitātes palielināšana un uzlabošana, to personu skaita samazināšana, kas priekšlaicīgi pamet izglītību vai kam ir sliktas sekmes, kā arī lielāka iesaiste matemātikā, zinātnē, tehnoloģijās un inženierstudijās.
- Arī pasākumi sadaļā “Palielināt un uzlabot ieguldījumu pētniecībā un attīstībā”, kas saistās ar spēju palielināt cilvēku kapitāla apjomu ekonomikā, palīdzēs jaunākajām paaudzēm, **paverot jaunas karjeras iespējas.**

Svarīga ir arī sociālās aizsardzības sistēmu modernizācija.

Dalībvalstīm **jāmodernizē sociālās aizsardzības sistēmas** (galvenokārt pensiju un veselības aprūpes sistēmas) un jāstiprina nodarbinātības politika. Dalībvalstu nodarbinātības politikās jācenšas darba tirgū iesaistīt vairāk cilvēku (īpaši ar nodokļu un pabalstu reformām, lai novērstu bezdarbu un algas atšķirības, kā arī ar uzlabotu aktīva darba tirgus politiku un aktīvu vecumdienu stratēģiju piemērošanu); jāuzlabo darbinieku un uzņēmumu piemērošanās spēja, īpaši samērojot algu

attīstību ar produktivitātes pieaugumu un lielāku ieguldījumu cilvēku kapitālā. Šā mērķa sasniegšanā nozīmīgs faktors būs veselīga mūža ilguma pagarināšana.

Dalībvalstīm ir jānosaka valstu nodarbinātības mērķi...

Komisija ierosina **dalībvalstīm** savās valstīs Lisabonas programmās **noteikt valstu nodarbinātības līmeņa mērķus 2008. un 2010. gadam**, kā arī norādīt, kādus politikas instrumentus tās gatavojas izmantot šo mērķu sasniegšanai. Nodarbinātības pamatnostādnes palīdzēs dalībvalstīm izvēlēties visefektīvākos instrumentus, un Komisija uz šā pamata izvērtēs sasniegto savā stratēģiskajā gada pārskatā.

Ilgtermiņu attīstību var ievērojami veicināt brīvprātīgas uzņēmēju iniciatīvas uzņēmumu sociālās atbildības veidā, vienlaikus paaugstinot Eiropas jauninājumu potenciālu un konkurētspēju.

...un nepieciešams sociālo partneru atbalsts.

Visbeidzot, **sociālie partneri** tiek aicināti veicināt to cilvēku, kas ir izslēgti no darba tirgus, tostarp jauniešu, integrāciju. Tas ne tikai sekmēs cīņu pret nabadzību, bet arī nodrošinās augstāku nodarbinātības līmeni.

3.4.2 Palielināt darbinieku un uzņēmumu piemērošanās spēju un darba tirgu elastību

Liela piemērošanās spēja uzlabos mūsu sniegumu un iesaistīs palīdzēs nodrošināt cilvēkiem darbu.

Strauji mainīgās ekonomikās ir svarīga arī liela piemērošanās spēja, lai veicinātu produktivitātes izaugsmi un atvieglotu darbavietu radīšanu strauji augošās nozarēs. Aizvien biežāk jauni uzņēmumi un MVU ir galvenie darbavietu un izaugsmes radītāji Eiropā. Lielākai elastībai un drošībai būs nepieciešama lielāka darbinieku un uzņēmumu spēja paredzēt, uzsākt un pieņemt pārmaiņas. Lielākai piemērošanās spējai arī jāpalīdz sekmēt tas, ka darbaspēka izmaksas cikla laikā nepārsniedz produktivitātes izaugsmi un atspoguļo darba tirgus situāciju. Ņemot vērā atšķirības darba tirgus institūcijās un darba tirgu darbību, skaidrs, ka vienas stratēģijas piemērošana visiem nebūs efektīva vai pat būs neproduktīva. Dalībvalstīm pašām jāizstrādā vislabāk piemērotais politiku kopums.

Jālikvidē mobilitātes šķēršļi.

Lai pievērstos konkrētām problēmām, Komisija izstrādās priekšlikumus, lai **likvidētu darbaspēka mobilitātes šķēršļus**, kas rodas sakarā ar fondēto pensiju shēmām, un strādās pie ekonomisko migrantu uzņemšanas politikas koordinācijas. Ļoti svarīgi arī ir pieņemt ierosinātos tiesību aktus, lai sekmētu mobilitāti atsevišķās profesijās, pieņemt Eiropas Kvalifikāciju režīmu 2006. gadā un veicināt iespēju vienlīdzību (pārstrādāts priekšlikums).

3.4.3 Lielāks ieguldījums cilvēku kapitālā ar labākas izglītības un prasmju nodrošināšanu.

Vēl viens faktors ir lielāks ieguldījums

Strukturālajām pārmaiņām, lielākai līdzdalībai darba tirgū un produktivitātes izaugsmei nepieciešams **pastāvīgs ieguldījums augsti kvalificētā un piemēroties spējīgā darbaspēkā**. Ekonomikas, kam ir

*izglītībā un
prasmēs.*

kvalificēts darbaspēks, labāk spēj radīt un efektīvi izmantot jaunas tehnoloģijas. Izglītības līmenis Eiropā nerasniedz to, kas vajadzīgs, lai nodrošinātu, ka darba tirgū ir pieejamas vajadzīgās prasmes un ka tiek izstrādātas jaunas zināšanas, kuras tiek tālāk pārņemtas visā ekonomikā. Uzsvārs uz mūžizglītību un zināšanām arī atspoguļo izpratni par to, ka augstāks zināšanu un prasmju līmenis dod ievērojamu ieguldījumu sociālajā kohēzijā.

*Mūžizglītība ir
prioritāte.*

Par Eiropas izglītības un mācību sistēmu modernizāciju un reformu galvenokārt ir atbildīgas dalībvalstis. Tomēr noteikti nozīmīgi pasākumi jāveic Eiropas līmenī, lai atvieglotu un veicinātu šo procesu. Likumdevējiem līdz 2005. gada beigām jāpieņem jaunās **Mūžizglītības programmas** priekšlikums, kas aizstās pašreizējās izglītības un mācību programmas no 2007. gada, lai to varētu efektīvi un savlaicīgi īstenot. Tai arī jāpiešķir budžets, kas ir adekvāts tās mērķiem. Dalībvalstīm jāizpilda savas saistības ieviest **Mūžizglītības stratēģijas līdz 2006. gadam.**

*Sava loma ir
ES
finansējumam.*

Kopiena veicinās mērķa par vairāk un labākām darbavietām sasniegšanu, attiecīgi mobilizējot savas izdevumu politikas. Šo mērķu sasniegšanai jau tiek izmantoti un virzīti **struktūrfondi**, tomēr šos panākumus var **nostiprināt, tikai pieņemot priekšlikumus jaunajam režīmam pēc 2007. gada.** Vajadzīgs pienācīgs finansējums šīm politikām, kas iedarbinātu reģionālā un valsts līmeņa līdzekļus no valsts un privātā sektora un atbalstītu paraugprakses apmaiņu.

LISABONAS MĒRĶU IZPILDE: ES KOHĒZIJAS POLITIKAS REFORMA UN STRUKTŪRFONDU LOMA

Nākamajām reģionālās attīstības, Eiropas Sociālā fonda un kohēzijas programmām Komisija ierosina stratēģiskāku pieeju, cenšoties nodrošināt, ka to saturs koncentrējas uz izaugsmi un darbavietām. Ar Padomes lēmumu Kopienas līmenī tiks pieņemtas stratēģiskās pamatnostādnes, nosakot pamatu vadlīnijām katras dalībvalsts līmenī, par kurām notiks sarunas, un ņemot vērā atšķirīgās valstu un reģionu vajadzības un apstākļus.

Nākamo reģionālo programmu un valstu nodarbinātības programmu mērķis būs pievērsties resursiem galvenokārt mazāk pārtikušajos reģionos, kur Kopienas resursi tiks koncentrēti, lai

- panāktu vairāk un labākas darbavietas ar ieguldījumu mācībās un jaunu darbību veidošanā,
- sekmētu jauninājumus un zinātnes ekonomikas izaugsmi, stiprinot izpētes iespējas un jauninājumu tīklus, tostarp jauno informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošanu, un
- padarītu šos reģionus pievilcīgākus, veidojot infrastruktūru.

Lauku attīstības politikas arī konkrētāk pievērsīsies izaugsmei un darbavietu radīšanai lauku apvidos. Pilnībā jāizmanto iespējas, ko sniedz internets un platjoslas komunikācijas, lai pārvarētu ar atrašanās vietu saistītās grūtības.

Tas jāveic dalībvalstīm, sadarbojoties ar reģioniem un pilsētām.

3.5. Ietekme uz izaugsmi un darbavietām

*Lisabona
nodrošina
izaugsmi vidējā
termiņā un
ilgtermiņā.*

Šajā paziņojumā izklāstītie politikas pasākumi tiks izvērsti, dalībvalstīm izstrādājot savas valsts rīcības programmas. Tā kā tādēļ šobrīd nav iespējams sniegt visaptverošu novērtējumu par visas Lisabonas Rīcības programmas ietekmi, šobrīd tiek plaši atzīts, ka šajā rīcības programmā paredzētie pasākumi var dot ievērojamu ieguldījumu vidēja termiņa un ilgtermiņa izaugsmes potenciāla palielināšanai³.

*Vienotais
pakalpojumu
tirgus varētu
pievienot 0,6%
IKP un
palielināt
nodarbinātības
līmeni par
0,3%...*

Padarot Eiropu pievilcīgāku ieguldījumiem un darbam

Iekšējā tirgus programma ir viens no vislabākajiem Lisabonas tipa reformas piemēriem, kas ievērojami ietekmējis izaugsmi un nodarbinātību. Piemēram, vienotā pakalpojumu tirgus izveides pabeigšanai vidējā termiņā vajadzētu radīt IKP pieaugumu par 0,6% un nodarbinātības līmeņa pieaugumu par 0,3%. Finanšu tirgu integrācija vidējā termiņā vai ilgtermiņā varētu samazināt kapitāla izmaksas ES uzņēmumiem par apmēram 0,5 procentu punktiem, un tas ilgtermiņā varētu izraisīt IKP pieaugumu par 1,1% un nodarbinātības līmeņa

³ Skat. "Lisabonas mērķu neieviešanas sekas. Jautājumu apskats", Komisijas dienestu darba dokuments.

pieaugumu par 0,5%.

Zināšanas un jauninājumi izaugsmei

*...ieguldījumam
zināšanās un
izglītībā
jāpalielina
spēja veidot
jauninājumus,
...*

*...un pareizā
pieeja
nodarbinātībai
varētu
paaugstināt
līdzdalību par
1,5%.*

*Šo atsevišķo
pasākumu
savstarpēji
pastiprinošais
raksturs
nozīmē, ka
kopējā ietekme
varētu būt vēl
lielāka.*

Ieguldījumam zināšanās vajadzētu palielināt ES spēju veidot jauninājumus, kā arī radīt un izmantot jaunas tehnoloģijas. P&A izdevumu daļas palielināšana IKP no 1,9% līdz 3% (lai līdz 2010. gadam sasniegtu Lisabonas mērķi) ļautu līdz 2010. gadam par 1.7% paaugstināt IKP. Vajadzīgs arī ieguldījums cilvēku kapitālā, jo augsti kvalificēti darbinieki ir tie, kas ir vislabāk piemēroti darbam ar visproduktīvāko kapitālu un organizatorisko izmaiņu veikšanai, kas nepieciešamas jaunajām tehnoloģijām. Darbaspēka izglītības līmeņa pieaugums par vienu gadu varētu par 0,3 līdz 0,5 procentu punktiem paaugstināt gada IKP pieaugumu ES.

Radīt vairāk un labākas darbavietas

Visbeidzot, pēdējos gados vērojamais nodarbinātības situācijas uzlabojums ir lielāks tajās valstīs, kuras ir veikušas reformas ar mērķi palielināt līdzdalību darba tirgū un labāk izstrādāt aktīva darba tirgus politikas, kā arī nodokļu un pabalstu sistēmas. Pētījumi liecina, ka šīs reformas var palielināt līdzdalību darba tirgū par 1 ½ procentu punktiem un kopā ar mērenu algu līmeni tās var par 1% samazināt bezdarba līmeni.

Saskaņā ar iepriekšminēto atsevišķiem Lisabonas Rīcības programmā ietvertajiem pasākumiem būtu ievērojama pozitīva ietekme uz ekonomiku. Tomēr stratēģija ir visaptverošs reformu kopums, kas cita citu pastiprina. Pieejamie aprēķini liecina, ka no visas Lisabonas Rīcības programmas pēc visu tās sastāvdaļu īstenošanas varētu sagaidīt pašreizējā ES potenciālā izaugsmes līmeņa palielināšanos, tuvinot to 3% mērķim. Tā arī līdz 2010. gadam palielinātu nodarbinātību par vismaz apmēram 6 miljoniem darbavietu.

4. PARTNERĪBA SEKMĒS IZAUGSMI UN DARBAVIETAS

Mēs atjaunojam Lisabonas mērķu izpildi ...

Lai gan ir zināmi panākumi to mērķu sasniegšanā, kas tika noteikti Lisabonas Eiropadomē 2000. gadā, kopējā situācija nebūt nav viennozīmīga. Lielākais uzdevums šajā vidusposmā līdz 2010. gadam tādēļ ir definēt īstenošanas deficītu. Mums jāatjauno mērķu izpilde, kas ir kļuvusi pārāk sarežģīta un tiek slikti izprasta. Tajā tiek saražots daudz dokumentu, bet ir maz faktiskas darbības. Vairs nav skaidrs pienākumu sadalījums starp valstu un Eiropas līmeni. Tā rezultātā zūd atbildības sajūta.

... ar vienotu valsts Lisabonas programmu izaugsmei un darbavietām, ...

Lai to novērstu, Komisija ierosina pilnībā mainīt to, kā tiek īstenota atjauninātā Lisabonas stratēģija.

...ieceļot īpašu atbildīgo personu valstu valdībās,

- **Vienota valsts rīcības programma izaugsmei un darbavietām**, ko pieņem valstu valdības pēc apspriešanas valstu parlamentos palīdzēs panākt atbildības un leģitimitātes stiprināšanu valsts līmenī, valsts Lisabonas programmas sagatavošanā iesaistot sociālos partnerus un pilsonisko sabiedrību. Šajā programmā tiek izklāstīti reformas pasākumi un mērķi atbilstīgi dalībvalstī esošajai situācijai. Tā jāsagatavo un jāpieņem valdībām pēc apspriešanās ar valstu parlamentiem.

...nodrošinot vienotu ziņošanas struktūru...

- **Dalībvalstis ieceļ īpašu par Lisabonas programmu atbildīgo personu valdības līmenī**, kuras uzdevums būtu koordinēt dažādos stratēģijas elementus un izklāstīt Lisabonas programmu.
- **Valsts Lisabonas programmas izaugsmei un darbavietām** kļūst par galveno ziņošanas instrumentu par ekonomikas un nodarbinātības pasākumiem Lisabonas stratēģijas kontekstā. Tas ievērojami vienkāršos neskaitāmo daudzumu pašreizējo ziņojumu saskaņā ar atklāto koordinācijas metodi, kuru Komisija pārskatīs.

...kopā ar ES Lisabonas programmu un...

- Ir noteiktas **rīcības prioritātes Eiropas Savienības līmenī** un tās ir izklāstītas atsevišķi publicētā Kopienas Lisabonas rīcības programmā. Jāpanāk vienošanās par to svarīgumu, lai varētu ātri pieņemt lēmumus un pēc tam tos īstenot.

...vienotu integrētu paketi ekonomikas un nodarbinātības koordinācijai.

- Ziņošanas struktūru vienkāršošana notiks arī ES līmenī, **integrējot vienā paketē esošos uz Līgumu balstītos ekonomikas un nodarbinātības koordinācijas mehānismus** (atbilstīgi Ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm un Nodarbinātības pamatnostādnēm): tas tiks veikts Stratēģiskajā gada pārskatā, kas katru gadu tiks publicēts janvārī.

Dalībvalstīm jādemonstrē sava apņemšanās.

Dalībvalstis. Izpilde ir Lisabonas stratēģijas Ahileja papēdis. Priekšlikumi izpildes mehānisma uzlabošanai varētu atrisināt daudzas grūtības. Tomēr tas būs iespējams tikai tad, ja dalībvalstu apņemšanās ir patiesa.

Tiks noteiktas arī skaidras lomas Eiropas līmenī.

*Eiropadome
nosaka virzību,...*

Eiropadome būs kopumā atbildīga par procesa virzību. Integrēta pieeja pamatnostādņu pieņemšanai valstu izaugsmes un nodarbinātības programmām, kā arī vienkāršotai ziņošanai no dalībvalstīm par īstenošanas gaitu ļaus Eiropadomei procesu virzīt vēl efektīvāk.

*...pamatojoties uz
Eiropas
Parlamenta
atzinumu,...*

Eiropas Parlaments arī būs iesaistīts šajā procesā, sniedzot atzinumu par stratēģisko gada pārskatu, kas jāņem vērā Padomei. Parlamenta, Padomes un Komisijas priekšsēdētāji turpinās regulāri tikties, tostarp pirms pavasara Eiropadomes, lai noteiktu, kā tiesību aktu pieņemšanas procesā tālāk virzīt tiesību aktu priekšlikumus saistībā ar Kopienas Lisabonas programmu. Komisija arī regulāri informēs Eiropas Parlamentu par panākto sasniegumu analīzi un dalībvalstu pieņemtajiem pasākumiem.

*...un Komisija
vada procesu.*

Komisija atbalstīs dalībvalstis to Lisabonas programmu izstrādāšanā un izveidos vajadzīgās struktūras šā procesa veicināšanai. Tā novērtēs dalībvalstu pieņemtus mērķus un pasākumus, pievērsīs uzmanību iespējamām grūtībām un izmantos savu stratēģisko gada pārskatu, lai nodrošinātu, ka ES rīkojas saskaņā ar plānoto. To papildinās Komisijai ar Līgumu piešķirto pilnvaru izmantošana, lai nodrošinātu pareizu tiesību aktu transponēšanu un to, ka dalībvalstis ievēro savas Lisabonas saistības.

*Sociālajiem
partneriem jābūt
īpašai lomai.*

Ļoti svarīga būs arī **sociālo partneru** loma. To atbalsts būs nozīmīgs tādās jomās kā aktīva darba tirgus politikas, mūžizglītība vai rūpniecības nozaru iespējamā pārstrukturēšana. Tādēļ Komisija aicina tos izstrādāt savu vairākgadu Lisabonas programmu izaugsmei un darbavietām, izmantojot tiem Līgumā piešķirtās pilnvaras. Regulārās trīspusējās tikšanās augstākajā līmenī jāpievēršas panākumu izvērtēšanai un jāapmainās ar paraugpraksi dalībvalstīs. Tādējādi Izaugsmes un darbavietu partnerība ir pilnīgi savienojama ar mērķiem Partnerībā izmaiņu panākšanai, ko sociālie partneri pieņēma trīspusējā tikšanās augstākajā līmenī 2004. gada martā.

*Šis jaunais 3 gadu
cikls sākas 2005.
gadā.*

Šis jaunais 3 gadu cikls sākas 2005. gadā, nosakot jaunas vispārīgākas ekonomikas un nodarbinātības pamatnostādnes, ļaujot dalībvalstīm izstrādāt savas īpašās valsts Lisabonas programmas, kas atbilst to īpašajiem apstākļiem. Pārskatīšana notiks 2008. gadā. Sīkāks pārskats par jauno pieeju vadībai tiek publicēts atsevišķi.

*Tas strukturē
partnerību un
nodrošina
pārmaiņas,*

Kopumā priekšlikumi, lai partnerība sniegtu rezultātus attiecībā uz izaugsmi un darbavietām, pamatojas uz skaidru pienākumu sadali, kas ļauj visām iesaistītajām pusēm uzņemties atbildību par darbībām, ko tās veic. Jaunā pieeja likvidē pašreizējo ziņošanas pienākumu jūkli. Tā galvenokārt pārorientē uzsvaru no koordinācijas daudzpusējās sarunās starp 25 dalībvalstīm un Komisiju par atsevišķām politikām (atklātā koordinācijas metode) uz padziļinātu divpusējo dialogu starp Komisiju un dalībvalstīm par valsts rīcības programmu, kas balstās uz saistībām. Šo dialogu regulē Līgumā esošie ekonomikas un nodarbinātības politikas koordinācijas instrumenti –

Ekonomikas politikas vispārējās pamatnostādnes un Nodarbinātības pamatnostādnes.

...laujot gūt labumu no saskaņotas rīcības dažādās jomās un dažādos līmeņos.

Visbeidzot, šāda pieeja ļaus gūt labumu no patiesas sinerģijas starp rīcību dažādos partnerības līmeņos un tālāk attīstīt papildināmības elementus ar un starp dalībvalstīm. Piemēram, dalībvalstis apstiprinās valstu P&A izdevumu mērķus savās Lisabonas programmās un izklāstīs pasākumus, ko tās gatavojas veikt. Kopienas līmenī P&A izdevumu dubultošanu paredz Septītā pamatprogramma, un ir paredzēti vairāki politikas pasākumi, lai sekmētu P&A paredzētus izdevumus dalībvalstīs. Pamatojoties uz valstu Lisabonas programmām, Komisija tādēļ varēs ik gadu novērtēt panākumus, lai sasniegtu 3% no IKP P&A izdevumu mērķi visā ES, iesniegt vajadzīgos priekšlikumus politikas instrumentu pielāgošanai, nodrošināt atgriezenisko saiti ar dalībvalstīm un, ja vajadzīgs, ziņot par nopietnām grūtībām Eiropadomei.

Sabiedrības informēšana par Lisabonas stratēģiju ir nozīmīgs solis, lai panāktu saistības visos valdības līmeņos.

Sabiedrībai galvenokārt jāsaprot, kādēļ Lisabonas stratēģija ir tik svarīga,...

Reformas pamatošanas uzdevums nebeidzas ne ar šo ziņojumu, ne arī ar Partnerības izaugsmei un darbavietām uzsākšanu marta Eiropadomē. Lisabonas nozīmīgo reformu programmu jāpavada izskaidrojumam par grūtībām, ar ko nāksies saskarties. Reforma jāpamato atkal un atkal, lai demonstrētu tās neatliekamību un parādītu, ka pastāv risinājums – skaidrs, Eiropas līmeņa risinājums. Tomēr, lai visi to saprastu, jāveic liels un pastāvīgs darbs.

...un tas jāpaskaidro ES un valsts līmenī.

Šis darbs jāveic visām Eiropas iestādēm. Tomēr galvenā atbildība ir dalībvalstu līmenī, kur informāciju var pielāgot valsts problēmām un valsts diskusijām. Tajā jāiesaistās visiem, kam ir svarīgi Eiropas panākumi – valstu parlamentiem, reģioniem, pilsētām un lauku iedzīvotājiem, kā arī pilsoniskajai sabiedrībai kopumā. Komisija savukārt visas savas darbības laikā uzskatīs šo izaugsmes un darbavietu programmu par vienu no galvenajām prioritātēm saziņas jomā.